

MLADI ZA NAPREDEK MARIBORA 2020

37. SREČANJE

STRIPI: ZA BRANJE ALI ZA V PEČ?

RAZISKOVALNO PODROČJE: SLOVENSKI JEZIK

PROSTOR ZA NALEPKO

Avtor: TIA NERAT TOMC

Mentor: TJAŠA MARKEŽIČ

Šola: PRVA GIMNAZIJA MARIBOR

Število točk: 165/ 170

MARIBOR, 2020

KAZALO VSEBINE

1 UVOD	6
2 RAZISKOVALNE HIPOTEZE.....	7
3 RAZISKOVALNE METODE.....	7
4 DRUŽBENA ODGOVORNOST	8
5 TEORETIČNI DEL	9
5.1 Zgodovina stripa	9
5.2 Vrste stripov	9
5.3 Strip na Slovenskem	10
5.4 Jezikovne značilnosti stripov	11
6 PRAKTIČNI DEL.....	11
6.1 Vrste stripov	12
6.2 Jezikovno-slogovna analiza.....	12
6.2.1 Prevzete besede.....	12
6.2.2 Frazemi	13
6.2.3 Slogovno zaznamovane besede	15
6.2.4 Besedne igre	17
6.2.5 Ironija.....	18
6.2.6 Rima.....	19
6.2.7 Priložnostnice	19
6.2.8 Onomatopoiija	20
6.2.9 Druge posebnosti	20
7 ANKETA.....	21
8 NOVA SPOZNANJA Z RAZPRAVO.....	34
9 SKLEP.....	35
10 VIRI IN LITERATURA	36
10.1 VIRI	36
10.2 LITERATURA.....	36
PRILOGE	38

KAZALO GRAFIKONOV

Graf 1: Kdaj so dijaki nazadnje prebrali strip	21
Graf 2: Zakaj dijaki stripov ne berejo.....	22
Graf 3: Stripi, ki jih dijaki poznajo.....	23
Graf 4: Stripi, ki so jih dijaki prebrali	23
Graf 5: Priljubljenost posameznih tematik stripov med dijaki	24
Graf 6: Jezikovno-slogovna sredstva, ki so jih dijaki opazili v stripih.....	25
Graf 7: Mnenja dijakov o stripih kot učnih pripomočkah	25
Graf 8: Kdaj so osnovnošolci nazadnje prebrali strip	26
Graf 9: Zakaj osnovnošolci ne berejo stripov.....	27
Graf 10: Stripi, ki jih osnovnošolci poznajo.....	28
Graf 11: Stripi, ki so jih osnovnošolci prebrali	29
Graf 12: Priljubljenost posameznih tematik stripov med osnovnošolci	29
Graf 13: Jezikovno-slogovna sredstva, ki so jih v stripih opazili osnovnošolci.....	30
Graf 14: Mnenje osnovnošolcev o stripih kot učnih pripomočkah	31
Graf 15: Kdaj so odrasli nazadnje prebrali kakšen strip.....	32
Graf 16: Zakaj odrasli berejo stripe.....	32
Graf 17: Mnenje odraslih o stripih za otroke.....	33
Graf 18: Mnenje odraslih o stripih kot učnih pripomočkah	33

POVZETEK

Tema moje raziskovalne naloge s področja slovenskega jezika so stripi in njihova jezikovna podoba. V teoretičnem delu sem predstavila značilnosti in zgodovino stripa ter vrste stripov. Izpostavila sem tudi najpopularnejše stripe in njihove avtorje (Miki Muster, Asterix, Lucky Luke, Marvel Comics, Tintin, Iznogud, Snoopy ...). Posebej sem se posvetila razvoju stripa na Slovenskem.

V praktičnem delu naloge sem opazovala jezikovno-slogovne značilnosti zbranih stripov, pri čemer sem primerjala stripe slovenskih avtorjev in prevode tujejezičnih besedil v slovenščino. Z anketnim vprašalnikom sem ugotavljala, ali so stripi priljubljeno branje (med mladimi in na splošno) in ali je branje stripov za anketirance enako koristno kot branje "pravega" leposlovja, ter poskušala najti vzroke za dobljene rezultate.

V sklepu raziskovalne naloge ugotavljam, da je priljubljenost stripov manjša v Sloveniji kot npr. v Združenih državah Amerike zaradi manjše dostopnosti, da pa vseeno fantje pogosteje berejo stripe kot dekleta. Predvidevam, da dijaki ne berejo stripov, saj menijo, da so namenjeni mlajšim otrokom. Jezikovno-slogovna analiza zbranih besedil pa izkazuje prisotnost prevzetih besed, frazemov in elementov neknjižnih zvrsti jezika.

Ključne besede: slovenski jezik, strip, branje, jezikovno-slogovne značilnosti

ZAHVALA

Za vso pomoč pri pripravi raziskovalne naloge se zahvaljujem mentorici, ki me je s svojim strokovnim znanjem pri delu usmerjala, mi svetovala in nalogo lektorirala. Zahvaljujem se tudi uslužbencem knjižnice, ki so mi bili pripravljene pomagati pri iskanju gradiva. Posebna zahvala gre vsem, ki so sodelovali v anketi. Hvaležna sem ravnateljici osnovne šole, ki mi je omogočila izvedbo anketiranja med osnovnošolci. Nazadnje bi se rada zahvalila še prijateljem, družini in sošolcem za vso podporo in predloge, ki so mi jih namenili v času dela.

1 UVOD

V vsakdanjem življenju nas spremljajo najrazličnejša zapisana besedila; do njih dostopamo preko leposlovja, časopisov, revij, oglasov, vse pogosteje tudi preko svetovnega spleta. Pričujoča raziskovalna naloga *Stripi: za branje ali za v peč?* predstavlja besedila, s katerimi se morda ne srečujemo tako pogosto, in prikazuje njihove jezikovno-slogovne značilnosti.

V prvem, teoretičnem delu naloge bom predstavila zgodovino in razvoj stripa, pri čemer bo poseben poudarek na slovenskih stripih, opisala bom značilnosti in vrste stripov. Poskušala bom ugotoviti, katere jezikovno-slogovne posebnosti stripov izpostavljajo do zdaj opravljene raziskave tovrstnih besedil.

V praktičnem delu bom preučila jezikovno-slogovna sredstva, ki se pojavljajo v zbranih stripih. Raziskala bom, ali so razlike med jezikovno-slogovnimi sredstvi, uporabljenimi v tujih (prevedenih v slovenščino) in slovenskih stripih. Raziskavo bom obogatila z med dijaki izvedeno anketo, v kateri jih bom povprašala, katere stripe poznajo, kakšne vrste stipa so jim všeč, zakaj stripe berejo oziroma ne berejo ter ali menijo, da bi morali stripi biti obravnavani pri pouku književnosti.

Namen raziskovalne naloge je ugotoviti, katera jezikovno-slogovna se najpogosteje pojavljajo v stripih, razpravljati o vlogi stripov v moderni književnosti ter ugotavljati njihovo priljubljenost med mladimi.

2 RAZISKOVALNE HIPOTEZE

Ob raziskovalnem delu sem si zastavila naslednje hipoteze:

- Fantje pogosteje berejo stripe kot dekleta.
- Stripi na Slovenskem niso tako priljubljeni kot denimo v ZDA.
- Dijaki berejo stripe redkeje kot mlajši učenci.
- V stripih se pogosto pojavljajo prevzete besede, besedne zveze, citati; pričakujemo, da bodo najpogosteje prevzete iz angleščine.
- Pričakujemo, da bomo v stripih zasledili veliko slogovno (čustveno, prostorsko, časovno, družbeno in funkcijsko) zaznamovanih besed.
- V stripih opazimo tudi veliko frazemov.

3 RAZISKOVALNE METODE

Pri oblikovanju raziskovalne naloge sem uporabljala naslednje metode:

- **Deskriptivna metoda:** predstavila sem značilnosti, zgodovino in razvoj stripa ter primerjala različne vrste stripov med seboj.
- **Metoda zbiranja:** zbrala sem različne stripe slovenskih in tujih avtorjev za nadaljnjo analizo.
- **Metoda analiziranja:** v praktičnem delu naloge sem v skladu s teoretičnimi izhodišči analizirala nekaj tujih in slovenskih stripov ter opazovala njihove jezikovno-slogovne značilnosti.
- **Metoda sinteze:** nazadnje sem izpeljala še zaključke raziskovalne naloge in potrdila ali ovrgla svoje hipoteze.

4 DRUŽBENA ODGOVORNOST

Družbena odgovornost je po definiciji Evropske unije iz leta 2011 odgovornost za vpliv na družbo, kar vključuje vpliv na ljudi, njihove organizacije in naravo. Izdelave raziskovalne naloge sem se lotila po tej definiciji, brez zlorabe in škodovanja. Pri svojem delu sem upoštevala naslednjih sedem načel družbene odgovornosti:

- **Odgovornost za vpliv:** raziskovalne naloge sem se lotila z namenom, da raziščem zlasti jezikovno podobo zbranega gradiva, tj. stripov.
- **Transparentnost – preglednost podatkov:** raziskovalna naloga je pregledno razdeljena na poglavja in podpoglavja, h katerim usmerja kazalo v začetku naloge. Upoštevala sem avtorske pravice in literaturo navajala sproti ter nato še v posebnem poglavju.
- **Etično obnašanje:** pri pisanju raziskovalne naloge sem upoštevala etične vrednote, kot so pravičnost, poštenost in celovitost, da bi čim bolj zadostila načelom družbene odgovornosti.
- **Spoštovanje interesov deležnikov/interesnih skupin:** pri oblikovanju naloge nisem upoštevala le svojih interesov, ampak interese celotne družbe. Pri tem nisem nikogar kritizirala ali kako drugače žalila. Poskušala sem ostati čim bolj objektivna, pri čemer sem dopuščala možnost lastne interpretacije podatkov, seveda ob utemeljenih razlogih in ustreznem strokovnem znanju.
- **Spoštovanje vladavine prava:** raziskovalna naloga je bila zapisana po načelih pravne države, spoštuje pravni red in je oblikovana po vseh danih pravilih.
- **Spoštovanje mednarodnih norm obnašanja:** naloga spoštuje mednarodne norme vedenja, ob čemer upošteva načelo spoštovanja pravne države.
- **Spoštovanje človekovih pravic:** v raziskovalni nalogi so upošteevane človekove pravice in temeljne svoboščine ne glede na vero, spol, barvo kože in drugo.

5 TEORETIČNI DEL

5.1 Zgodovina stripa

Že zelo zgodaj so ljudje uporabljali sličice, postavljene v zaporedje za pripovedovanje zgodb, največkrat za ponazoritev dogodkov iz življenja pomembnih osebnosti, pomembnih bitk ali prizorov iz vsakdanjega življenja. Tak način je bil priročen, saj so bile sličice razumljive tudi nepismenim ljudem. Ljudje so zgodbe upodabljali na različne materiale, na primer na španske stene (zgodba o junaku vojaške in politične zgodovine *Tigrov krempelj*, ki je narisana na 12 metrih španske stene), tapiserijah (*Tapiserija iz Bayeuxa* popisuje, kako so Normani osvojili Anglijo), na stenah grobnic (prizor kmečkih opravil v grobnici staroegipčanskega slikarja Menne) ... Na začetku je bil strip dostopen samo ožji skupini bogatih, z uporabo tiska pa je postal dostopen širši množici. Med 15. in 19. stoletjem je tako nastalo kar nekaj del, npr. *Mučeništvo Sv. Erazma* (okrog leta 1460), *Izobrazba vlačuge* (William Hogarth, leta 1731) ... Zaradi priljubljenosti dveh Hogarthovih del (*Izobrazba vlačuge* in *Izobrazba pridaniča*) so morali sprejeti nove zakone o avtorskih pravicah, ki so veljali tudi za to novo zvrst. Za očeta sodobnega stripa bi lahko pojmovali Rodolphea Töpfferja, ki je od sredine 19. stoletja risal satirične zgodbe, v katerih je karikirane risbe ločeval z okvirčki in jih dopolnjeval z besedilom. Stripi, kot jih poznamo danes, so se začeli pojavljati malo pred začetkom 20. stoletja. Od teh stripov so najverjetneje najbolj znani stripi o liku z imenom Yellow Kid, ki ga je ustvaril Richard F. Outcault. Na žalost je oznaka "strip" že takrat dobila negativen prizvok, zato so se nekateri boljših ustvarjalcev klicali za "ilustratorje", "komercialne risarje" ali "karikaturiste", za navodila v obliki sličic pa se je uveljavilo ime "diagrami". Iz začetka 20. stoletja tako izhaja kar nekaj spregledanih del, ki bi jih lahko prištevali k stripom, na primer *Romani v lesorezu*, grafika Lynda Warda, *Strastno potovanje* Franka Masereela in *Teden dni ljubeznivosti* Maxa Ernesta. (McCloud, 2011, str. 10–20)

5.2 Vrste stripov

Med drugo svetovno vojno so stripi imeli pomembno mobilizacijsko funkcijo. Takrat so bili popularni junaki Tarzan, Superman, Batman, Spider-Man, Asterix in Obelix, Srečni Luka (*Lucky Luke*), Snoopy, Crumb, Tintin ... Po drugi svetovni vojni so nekateri junaki nastopali skupaj kot Fantastični štirje, Maščevalci, Liga pravice ... Naslednji trend je bil realizem, kjer so se superjunaki in vsakdanji liki soočali z življenjskimi težavami, pojavijo se tudi liki, ki

so predstavniki manjšine in se soočajo z identitetnimi težavami. Stripe lahko delimo na tri glavne stripovske šole: ameriška (Disney in superheroji), bolj realistična francosko-belgijska (Asterix) in japonska (manga). Stripe lahko delimo tudi glede na bralce, ki so jim namenjeni.

Tako poznamo stripe:

- za fante, ki govorijo o avanturah, bitkah in imajo domišljjsko tematiko;
- za dekleta, v katerih so pogoste teme prva ljubezen in šolske zgodbe;
- za mlade na splošno o odraščanju, ljubezni;
- za ženske o odnosih nasprotnih spolov;
- za odrasle, ki govorijo o politiki, ekonomiji, zgodovini, kulturi ...

Z vzhoda so k nam prišle tudi druge vrste stripa, ki so pri nas postale priljubljene konec 20. stoletja zaradi japonskega animeja. Po večini so ti stripi črno-beli in se razen korejskega berejo od leve proti desni. Glavni junaki so pogosto šolarji, ki se soočajo z življenjskimi stiskami in psihološkimi težavami. Ker cenzure ne uporabljajo, imajo nekateri stripi starostno omejitev. Tri vrste teh stripov so:

- manga (Japonska);
- Manhua, nepredvidljiva, dinamična, o zreli ljubezni (Kitajska);
- manhwa o pozitivnih, a socialno nezaščitenih herojih, široko zastopana v globalni mreži, saj ni financirana s strani vlade (Koreja) (povzeto po Kaj je strip – definicija, značilnosti, vrste in zanimivosti [Online]).

5.3 Strip na Slovenskem

Slovenski strip se je razvil iz dveh smeri: iz politične karikature in iz Buschevega stripa *Max und Moritz*. Leta 1914 je Hinko Smrekar narisal delo z naslovom *Izjemno zanimiv primer elefantiaze*, ki pa ne šteje kot pravi strip, saj v tem delu še niso bili uporabljeni govorni oblaki. Kot prvi slovenski strip tako pojmuje strip Milka Bambiča o Zamorčku Bu-ci-buju (Sitar, 2017, str. 8–11).

Slovenske striparje delimo v štiri generacije:

1. V okviru prve generacije so med drugimi ustvarjali Sašo Dobrill, Marjan Amalietti in Miki Muster (Sitar, 2017, str. 12).
2. V drugo generacijo spadajo slikarji, ki so se rodili med letoma 1944 in 1949. V tem obdobju je večina časopisov objavljala stripe. Takoj je Miki Muster svoje stripe

objavljala v *Tedenski tribuni*, Božo Kos v *Pionirskem listu* in Iztok Šušteršič v *Nedeljskem dnevniku* (Sitar, 2017, str. 40).

3. V tretji generaciji (prva polovica šestdesetih let 20. stoletja) se je v stripih začela pojavljati tematika temačne sedanosti z navadnimi ljudmi kot glavnimi junaki. V tem obdobju je nastal še zdaj aktualen politični strip *Diareja* (Sitar, 2017, str. 78).
4. V sedemdesetih letih prejšnjega stoletja se začne pojavljati tudi veliko več žensk, ki ustvarjajo lastne stripe. Do tedaj je strip namreč veljal za izrazito moško področje.

5.4 Jezikovne značilnosti stripov

Jezikovno-slogovne značilnosti s poudarkom na frazemih je v stripih proučevala Milena Černe (povzeto po Frazemi v stripih [Online]), ki je v analizo skušala vključiti kar najrazličnejše stripe. Nekateri so bili izvorno slovenski, nekateri pa prevodi tujejezičnih besedil. Ugotavlja, da so frazemi v stripih pogosti: največ jih je v družinskih stripih ter komičnih stripih za odrasle in mladostnike. Tudi v otroških stripih jih je precej, preseneča pa dejstvo, da je prav tam tudi veliko prenovitev in besednih iger. Iz tega avtorica sklepa, da otroci poznajo ali vsaj razumejo mnogo frazemov oz. jih usvajajo tudi preko stripovskega čtiva. Milena Černe meni, da stripi tudi s primernim izborom frazemov skušajo posnemati vsakdanji jezik in se prilagajajo ciljni publiki. Frazološki material se prilega tudi času in okolju zgodbe: opaža, da so v seriji Asterix, ki je postavljena v čas rimskih osvajanj Galije, npr. uporabljeni citati, krilatice in reki, ki izvirajo iz antičnih časov. Frazemi v stripih pripomorejo k živosti, nazornosti in učinkovitosti izraza in služijo striparjem kot pomemben vir komike; sem sodijo zlasti besedne igre, situacijsko pogojene modifikacije in kopičenje frazemov z istim osnovnim leksemom ali na isto temo. Nekaj nam frazemi lahko povedo tudi o kvaliteti samega stripa, pri čemer ni vedno količina oziroma pogostost frazemov znak kakovosti. Pomembnejši so primeren izbor in pravilna raba frazemov, posrečene besedne igre in prenovitve, duhovita uporaba frazemov za naslov, razplet, zaključek zgodbe, za ime protagonista ipd.

6 PRAKTIČNI DEL

Analizirala sem skupno devet stripovskih zgodb slovenskih avtorjev (trije stripi) in štirinajst stripovskih zgodb tujih avtorjev (šest stripov). Opazovala sem značilnosti stripov, jih razvrstila glede na zgoraj predstavljene vrste in se posvetila jezikovno-slogovnim posebnostim zbranih besedil.

6.1 Vrste stripov

Med slovenskimi glede na teoretična izhodišča prevladujejo politični stripi ter stripi za mladino s poučno, domišljjsko ali detektivsko tematiko, med tujimi pa družinski in mladinski stripi z domišljjsko ali detektivsko temo, pojavlja se tudi motiv superjunakov. V nekaterih stripih (na primer *Peanuts*) so glavna tema dogodki iz vsakdanjega življenja, ki se v stripih slovenskih avtorjev pojavljajo predvsem v revijah za dekleta. Pri analizi sem se osredotočila predvsem na stripe za otroke in mladino. Med analiziranimi tujimi stripi so bili štirje (*Asterix in Briti*, *Asterix: Legionar*, *Iznogud in čarobni stroj*, *Veliki vezir Iznogud*), v katerih prevladujeta zgodovinska in pustolovska tematika v kombinaciji s fantazijskimi prvinami, ter dva (*Tintin: sedem kristalnih krogel*, *Tintin: sončev tempelj*), v katerih je bila izrazita detektivska in pustolovska tema, zgodba pa se v večini dogaja v resničnem svetu, kljub temu da se v stripu *Tintin: sedem kristalnih krogel* pojavi tudi nekaj fantazijskih prvin. Med slovenskimi stripi *Šnofljeva družčina* in *Šnofljeva družčina 3* so bile tri zgodbe z izrazito domišljjsko tematiko, dve z detektivsko in ena z zgodovinsko temo, čeprav so se fantazijske prvine pojavljale tudi v teh treh zgodbah. Zgodbe v stripovski zbirki *Miki Muster 11* se dogajajo v realnem svetu, čeprav nekaj časa v preteklosti, tematika je pustolovska, fantazijske prvine pa se pojavijo zelo redko v obliki dogodkov, za katere je zelo malo verjetnosti, da bi se lahko zgodili.

6.2 Jezikovno-slogovna analiza

Glede na predstavljena teoretična izhodišča naj bi se v stripih pojavljale prevzete besede, frazemi, slogovno zaznamovane besede, besedne igre, ironija, rime in priložnostnice. Avtorji stripov jezikovno-slogovna sredstva uporabljajo za pritegnitev pozornosti ter obogatitev besedila.

6.2.1 Prevzete besede

Glede na to, kako so v besedilu prilagojene slovenskemu jeziku v izgovoru, pisavi in pregibanju, ločimo sposojenke (popolnoma prilagojene slovenskemu jeziku), tujke (delno prilagojene slovenščini – ohranjajo tuji zapis) in citatne besede (jih navajamo/citiramo natančno tako kot v izvornem jeziku) (Vogel, 2016, str. 174).

V analizi izbranih stripov sem našla kar nekaj prevzetih besed. Osredotočila sem se predvsem na prevzete besede, ki jih ne uporabljamo v vsakdanjem življenju. Pomen prevzetih besed je pogosto razviden iz sobesedila v slovenščini ali z ilustracije. Redko je pomen obrazložen v opombah, pogosto pa razumevanje delov v tujem jeziku niti ni ključnega pomena za razumevanje celotnega besedila. V takšnem primeru so frazemi in tujejezične prvine uporabljene predvsem, da bi naredili besedilo privlačnejše za odrasle bralce ter da bi spodbudili mlajše k dodatnem raziskovanju pomena besed.

Največ prevzetih besed vsebujejo stripi o Asterixu, v katerih se zaradi tematike o Rimljanih pogosto pojavljajo znane fraze in pregovori v latinščini. Takšni so na primer:

- *Timeo danaos et dona ferentes* (*Pazite se Grkov, ki prinašajo darila*; prvotno je rek uporabil Vergil, ko je namigoval na trojanskega konja).
- *Cogito, ergo sum.* (*Mislím, torej sem*; izrek filozofa Reneja Descartesa).
- *Alea iacta est* (*Kocka je padla*; tako je Julij Cezar izrazil svojo odločitev, ko je s svojo vojsko prečkal reko Rubikon).
- *O fortunatos nimium, sua si bona norint agricolas.* (*Oh, kako srečni bi bili ti kmetovalci, če bi le vedeli, kakšno srečo imajo*; Vergilov citat).
- *Fluctuat nec mergitur!* (*Valovi jo premetavajo, ampak je ne potopijo*; fraza je moto Pariza).

Pojavile pa so se prevzete besede tudi iz drugih tujih jezikov (še posebej v *Tintinu*, kjer so se španske besede (ali besedne zveze ali citati) pojavljale, ker je upodobljenih kar nekaj književnih likov iz špansko govorečih držav):

- *Do you speak English?* (angleško: *Ali govoriš angleško?*)
- *Los amigos son nuestros amigos.* (špansko: *Vaši prijatelji so moji prijatelji.*)
- *¿Que pasa ahí abajo?* (špansko: *Kaj se dogaja tam spodaj?*)
- *¿Que ha pasado?* (špansko: *Kaj se je zgodilo?*)

6.2.2 Frazemi

Frazeologija je veda o frazeoloških enotah, obenem pa tudi skupek le-teh (Menac, 2007, str. 15; Toporišič, 1973/74, str. 273). Frazeologijo lahko proučujemo s širšega ali ožjega vidika. Širši vidik obsega jezikovne enote in njihove lastnosti: stalnost in večbesednost (frazeološke so tudi enote, kjer je pomen celote enak vsoti pomenov sestavin, npr. *spalna srajca*). Ožji vidik pa poleg stalnosti in večbesednosti proučuje tudi frazeološki pomen jezikovnih enot, ki označuje nemotiviranost pomena iz sestavin večbesedne enote, npr. *knjižni molj* (Jakop, 2006, str. 18).

1. Frazemi: stalne besedne zveze s prenesenim pomenom

Frazemi se v stripih pogosto pojavljajo z namenom, da bralca pritegnejo k branju in za popestritev besedila. Frazemi so bili prisotni v vseh stripih, ki sem jih analizirala, največ pa jih je bilo v stripih o Iznogudu. Moje mnenje je, da je uporaba frazemov v stripih pomembna, saj pripore k širjenju besednega zaklada in bralnega razumevanja pri mlajših bralcih. Precej pogosti so bili frazemi, ki jih uporabljamo tudi v vsakodnevnem pogovoru (npr. *imeti polne roke dela*), pojavil pa se je celo frazem iz Biblije (*biti glas vpijočega v puščavi*).

- *Bova kaj pljunila v roke?* (pljúniti v rôke: '1. z vnemo in brez obotavljanja lotiti se kakega dela; 2. zelo se potruditi za kaj, pri čem')
- *Akcija iz druge roke.* (iz drúge rôke: 's posredovanjem, prek posrednika')
- *Imela sva srečno roko!* (imeti srečno roko: 'imeti srečo pri čem')
- *Zdaj bova poplačana za podvig, s katerim si maževa roke!* (umázati si rôke [s čím]: 'storiti nečastno, negativno dejanje')

2. Oblika frazema, a ne nastopi v prenesenem pomenu

Frazemi so se pogosto pojavili tudi na mestih, kjer so bili mišljeni dobesedno.

- *Neko kladivo sprašuje po vas. Pravi, da želi zabijati čas z vami.* (Nekdo je s čarovnijo drugega spremenil v kladivo, sebe pa v žebelj, tako da bi ga kladivo lahko dobesedno zabijalo.)
- *Vajina podobnost prav tolče v oči.* (Oseba, ki je bila omenjena, je govorca udarila v oko.)
- *Saj veste, kdo bo na koncu doživel veliki mat!* (Namig na velik šah na koncu zgodbe, književna lika sta končala kot živi šahovski figuri.)
- *Upam, da bo vaša odločitev za zbijanje cene barke čimprej utonila v pozabo. Kaj ne vidiš, da se nama ponuja morje novih priložnosti?* (Osebi, ki izgovorita ti dve repliki, sta se znašli na toneči barki in sta pristali v morju.)

3. Prenovitve frazemov

Če želimo pritegniti pozornost bralcev ali vplivati na njihova čustva in če želimo hkrati biti aktualni, lahko frazeme nekoliko preoblikujemo: del frazema pustimo nespremenjen, preostali del pa neposredno povežemo s temo svojega besedila (npr. *oditi s trebuhom za kruhom* -> *oditi s trebuhom za ... žogo*). Takrat govorimo o prenovitvah frazemov (Vogel, 2016, str. 160).

Frazemi so bili v stripih pogosto spremenjeni, da bi bolj ustrezali času, v katerem se stripovska zgodba odvija, ali da bi poudarili govorne posebnosti določenega književnega lika (to se pogosto zgodi v *Tintinu*, kjer imata detektiva Petek in Svetek poseben način govora).

- *Ja, skarabej me gloda.* (črv gloda: 'moreč, uničujoč občutek, misel'; uporabili so besedo skarabej namesto črv, najverjetneje, ker naj bi skarabeji prinašali srečo).
- *Kot bi iskala slamo v kopici šivank!* (kot iskanje šivanke v kopici sena: 'delo, za katero ni možnosti, da bi bilo uspešno opravljeno'; frazem je bil spremenjen, da bi poudarili nenavadni govor književnega lika, za popestritev besedila).
- *Zadetek v nigrum!* (zadetek v črno: 'je povsem ustrezal zahtevam, pričakovanju'; "Nigrum" je latinska beseda, ki pomeni 'črna')
- *Potekalo kot po mazivu za naše ladje.* (iti kot po maslu: 'iti gladko, uspešno, brez zapletljajev'; Zgodba se dogaja v prihodnosti, kjer ne poznajo prave hrane, zato so v frazemu omenili mazivo).

6.2.3 Slogovno zaznamovane besede

V stripih, predvsem v stripih slovenskih avtorjev, so se pogosto pojavljale tudi slogovno zaznamovane besede. Najpogosteje so to bile čustveno zaznamovane besede, pojavljali pa so se tudi arhaizmi. V slovenskih stripih so bile pogostejše pogovorne besede, predvidevam, da zaradi ciljne publike (mladina med 9. in 16. letom), v stripih tujih avtorjev pa so se pogosteje pojavljali arhaizmi (predvsem v stripu *Asterix in Briti*).

1. Prostorsko zaznamovane besede

Med prostorsko zaznamovanimi besedami smo zasledili le nekaj narečnih izrazov (npr. *vigred* nar. kor. 'pomlad'; *devžej* pokr. kor. 'žep'), veliko pa je bilo ljubljanskega (ali kakega drugega pokrajinskega) pogovornega jezika:

- *Mal sem ga ošpičiu!*
- *A mu kej nastavimo? Al pa podstavimo? Seveda, da mu dejte! Kako sem pa prišeu do finala?*
- *Jest bi mu useen zraven dau še bolhe!*
- *Toko je! Podkupte ga, da bo padu u prvi rundi.*
- *Si pa korajžen, da se tkole špilaš z mano! Usaka bolha, k jo mam, te lahko stolče. A štekaš? Z Bulotom se ne zafrkava! Ja, mulc, a si slišou?*
- *Prid, tamau!*

2. Družbeno zaznamovane besede

Žargon in argo v stripih nista pogosto uporabljena, predvsem, ker ne bi bila razumljiva širšemu krogu bralcev. Prav tako se v nasprotju z mojimi pričakovanji sleng ni pogosto

pojavaljal, najverjetneje zato, ker se sleng zelo razlikuje med posameznimi generacijami, se tudi naglo spreminja in bi bilo besedilo potem težko razumljivo vsem bralcem; poleg tega besedila zaradi hitrih slengovskih sprememb ne bi bila jezikovno aktualna.

Zasledila sem samo en žargonski izraz, tj. *šaržer* (voj. žarg. 'priprava, navadno v obliki škatlice, za vlaganje nabojev v strelno orožje'); izraz se v stripu pojavi, ker pogosto uporabljajo strelno orožje zaradi detektivske in pustolovske teme.

3. Čustveno zaznamovane besede

V stripih so se pogosto pojavljale slabšalnice (*štor, luzerji, kmetavza, ščene, cucek, mrcina, ženščini, babe, drhal ...*), opazila pa sem tudi, da so uporabili manjšalnice slabšalnic z namenom izkazovanja naklonjenosti (*falotek, pobalinček, smotko ...*).

Za izražanje naklonjenosti so bile prav tako pogosto uporabljene manjšalnice (*kužek, pošastka, živalce, cekinčke ...*).

Ker je bila večina stripov prvotno namenjenih mlajšim bralcem, se v njih prostaške besede ali kletvice ne pojavljajo. Analizirala nisem nobenega od stripov, ki so namenjeni izključno odraslim, toda predvidevam, da se v njih kletvice pojavljajo pogosteje. Da bi avtorji ponazorili čustva (še posebej jezo), namesto njih pogosto uporabijo različne vzklike:

- *Pri Jupitru! Pri Belisami! Pri vseh vestalkah!* (Asterix; uporaba imen grških, rimskih in galskih bogov ter drugih mitoloških bitij).
- *Presneta surovina! Gromska strela! Tristo hudičev! Tristo tisoč morskih vragov in še strela po vrhu!* (Tintin).
- *Tristo okusov v kosti! Tristo skrhanih mečev!* (Šnofijeva družčina 3: Herojski hologram, prefrigani palček in besni barabin)
- *Divjaki! Barabe! Analfabeti! Klošarji! Ektoplazme! Morske kumare! Patagonci! Amaterji! Mornarji sladkovodnih voda! Modeli za rezance!* (uporaba naključnih, ne nujno slabšalnih besed; tako govori Kapitan Haddock iz Tintina).
- *Slabo počesane merino ovce!* (lame), *trapaste človečnjaške klovnese!* (opice vriskači), *Neuporabni binarni bizgec!* (hologramski računalnik) (Nenavadno poimenovanje oseb, predmetov oziroma živali).

4. Funkcijsko zaznamovane

V analiziranih stripih so se med funkcijsko zaznamovanimi besedami najpogosteje pojavljale praktičnosporazumevalne besede, strokovnih, uradovnih ali publicističnih pa skoraj ni bilo.

- *komad* (1. pogovorno: 'kos, primerek'; 2. publicistično: 'umetniško delo, stvaritev, zlasti gledališka ali glasbena')
- *piksna* (pogovorno: 'konzervna škatla')
- *fino* (pogovorno: 'višje, bolj izbrane vrste')
- *ne štekam* (pogovorno: 'ne razumem')
- *ratluk* (gastr. 'orientalska slaščica iz kuhanega škroba in sladkorja z dodatkom dišav in barvil')
- *parnassius discobulus insignis* (strokovno poimenovanje metulja)

5. Časovno zaznamovane

Pri analiziranju izbranih stripov se mi je zdelo zelo zanimivo, da so se arhaizmi pojavljali precej pogosto in v vseh vrstah stripov, čeprav jih je bilo največ v stripu *Asterix in Briti*. Neologizmi se niso pojavili v nobenem od analiziranih stripov.

- *jako poetičen* (*jáko* star.1. prislov od jak; 2. 'zelo, hudo')
- *prosim za zamero* (star. 'opravičevati se za kaj, prositi odpuščanja za kaj')
- *imam bratiča* (*bratič* star. 'nečak')
- *Divno! Predivno!* (*díven* zastar. 'čudovit, sijajen')
- *imovit* (star. 'bogat, premožen')
- *brez dvojbe* (*dvójba* zastar. 'dvom')
- *bojda* (star. 'baje')
- *ovbe* (zastar. 'joj, ojoj')

6.2.4 Besedne igre

V bližino postavimo dve enaki ali podobni besedi, ki pa imata različen pomen. Besedne igre večkrat služijo za jedro ugankam (Trdina 1958: 45). Besedne igre so v stripih pogosto uporabljene. Med analiziranimi stripi jih je največ bilo v besedilih o Iznogudu, najmanj pa v stripih o Zvitorepcu, Trdonji in Lakotniku.

- *Veliki vezir* (*meter in pol s šlapami vred*) ('veliki' v tem primeru pomeni naziv in ne višine).
- *Dovolj imam teh trapastih juter, pa jurt ... zdaj pa še jogurt! V svoji jutri bom počakal na boljši jurti!* (uporaba napačnih besed, ki se zapišejo podobno; pravilno bi bilo: V svoji jurti bom počakal na boljši jutri).
- *Reši se, kdor se mora! Ne vem, če se morem, vem pa, da se moram.* (izmenična uporaba glagolov 'morati' in 'moči', ta besedna igra se je v drugačni obliki pojavila tudi v Asterixu: *Reši se, kdor se more! Ne vem, če se lahko, ampak bom poskusil!*).

- *Vinjeta za slone. Za nakup bodo vodniki slonov morali stati v kolonah. V kolonah dolgih kot slonji kolon!* (kolon je del črevesa, v zapisu je podoben besedi "kolona").
- *In ta statua bo spremenila moj status, saj bom končno postal kalif namesto kalifa!* (uporaba podobnih besed: "statua" je kip, "status" pa položaj v družbi).
- *Bučo sem dobil v glavo!* ("buča" je pogovorni izraz za glavo).
- *To bo mala malica! Zvečer pa še velika malica!* (prva poved je frazem, druga pa se nanaša na dejansko malico, ki jo bodo jedli zvečer).

6.2.5 Ironija

Ironija je raba nasprotnega izraza namesto pravega, zato da povzroči močnejši učinek kot neposredno norčevanje. Porogljivost razberemo iz stavčne zveze ali iz poudarka v govoru (Trdina 1958: 52).

Ironija se je večkrat pojavila v družinskih stripih, še posebej v stripu *Tintin: Sončev tempelj*. V obeh slovenskih stripih *Šnofijeva družčina* se je ironija vse skupaj pojavila samo dvakrat. Pogosto se je tudi zgodilo, da neki stavek ni bil mišljen ironično, vendar je vseeno izpadel tako zaradi predznanja, ki ga je bralec že imel. Takšen je denimo primer, ko Obelix reče: *"In težka je z mano, ko sem tako plašen!"*, kar pa v resnici ni res, saj je Obelix galski borec, ki je po naključju dobil super moč. Da avtor stripa poudari ironijo, lahko okoli besedila v oblačku nariše ptičke in rožice (Asterix) ali pa besedo, ki je mišljena ironično, postavi v oklepaje (Miki Muster 11). Ironija se je pogosteje pojavljala v *Tintinu* kot na primer v stripih o Šnofijevi družčini, najverjetneje zato, ker je bil prvotno namenjen starejšim bralcem.

- *Bi mogoče rada kaj bolj izbranega? In sladkarije? Želita tudi sladkarije?* (tako kuhar v vojski sprašuje Asterixa in Obelixa, ko se pritožita glede hrane).
- *Gremo nadnjo, pobje! Hip hip* (jih napadejo in jim uničijo ladjo, ko se ta potopi, eden od mornarjev nadaljuje vzklik, ki pa je zdaj mišljen ironično) *Hura!*
- *Ta vaš vztrajen in neutemeljen optimizem je prav ganljiv, šef!* (mišljeno ironično, to lahko ugotovimo iz preostanka zgodbe, pa tudi po pridevniku "neutemeljeni," ki drugače ne bi bil uporabljen).
- *Odlična zamisel, čestitam! Trije smo. Polovica od tri je ena in pol ...* (zamisli ni mogoče izvesti, zato tudi ne more biti čudovita).
- *Prekrasno! Samo še pet dni življenja imava pred sabo, tristo hudičev, vi pa telovadite! Trenutek ste res dobro izbrali!* (večina ljudi bi pet dni pred usmrtno razmišljala o rešitvi, ne pa telovadila)
- *Naš junak je "srečno" pristal na strmi obali reke.* (zaletel se je v drevo).

6.2.6 Rima

Rima je ujemanje samoglasnikov in soglasnikov, navadno na koncu verzov, priljubljene so tudi v ljudskih pregovorih in reklih. V stripih so pogosti vzkliki, ki se rimajo, opazila pa sem tudi predelane verze iz znanih pesmi.

- *Na njenem čelu se bom podal pred sovraga, da rojak prost bo vsak, ne vrag le sosed bo mejak ...* (rojak – mejak; del slovenske himne).
- *Ti si moj prvak! Prav nihče ti ni enak!* (prvak – enak).
- *Bo mirno plavala nam naša barka, če bo tako hotela dobra parka...* (barka – parka; prirejeni verzi iz Prešernove pesmi *O, Vrba*, ki se v izvorniku glasijo *mi mirno plavala bi moja barka, pred ognjam dom, pred točo mi pšenico, bi bližnji sosed vároval – svet' Marka.*).
- *Mi smo vojska Rima, pijemo ga prima!* (Rima – prima).

6.2.7 Priložnostnice

Priložnostnice razumemo za določeno priložnost tvorjene besede (imenujemo jih tudi stilistični neologizmi ali okazionalizmi). Za razliko od neologizma, ki je kot beseda v neki jezikovni skupnosti že lahko sprejet, pa je priložnostnica enkratna in neustaljena tako v slovarju kot v jezikovnem sistemu (Stramljič Breznik, 2012, str. 94). Po Toporišiču (2000, str. 130) nastajajo po običajnih besedotvornih vzorcih in jih tudi razumemo, vendar ne postanejo splošna last jezika.

V stripih so se priložnostnice zelo pogosto pojavljale, velikokrat v obliki rahlo spremenjenih besed, ki jih uporabljamo v vsakdanjem življenju (npr. *8-D kino* namesto *3-D*, *dvajsetletka* namesto *devetletka ...*), lastnih imen ali popolnoma novih besed za poimenovanje stvari, ki v resničnem življenju ne obstajajo (*Grdonjuhi*, *čongulin ...*). Najpogosteje so se pojavljale v stripih o Asterixu (v obliki lastnih imen) in v slovenskih stripih *Šnofijeva družčina* (v obliki izmišljenih oziroma prirejenih besed). Pogoste so v otroških besedilih, čeprav najverjetneje mlajši bralci vseh niti ne opazijo oziroma ne razumejo (npr. *Bludžin* -> blue džin -> vrsta alkoholne pijače), v takšnem primeru služijo temu, da besedilo naredijo zanimivo tudi za odrasle oziroma starejše bralce.

- *švigoskočni pogon* (pogon, ki omogoča zelo hitro premikanje; šviga in skače)
- *mulcjonti dvigjonti ozdravljonti* (čarobni izrek; besedam mulc, dvig in ozdravljen so odvzeli končnice in dodali pripono *-jonti*)
- *O'klovskee* (izgovori se kot "oklovski," to je ime slona in se nanaša na njegove okle)

- *Sfinta* (podobno kot sfinga, toda ker uporablja "finte" – zvijače, se imenuje *sfinta*)

6.2.8 Onomatopoiija

Onomatopoiija ali sličnoglasje je posnemanje naravnih glasov za ustvarjanje slušne predstave. (Trdina, str. 40) V zbranih stripih se onomatopoiija uporablja za ponazoritev določenih zvokov, kar popestri vsebino in daje bralcu občutek, da je prisoten v središču dogajanja. Pojavlja se v vseh stripih.

- *tok tok* (trkanje)
- *čiv čiv* (ptičje čivkanje)
- *bum!* (udarec)

6.2.9 Druge posebnosti

V stripih so se pojavljale tudi druge posebnosti, ki so pripomogle k zanimivosti in razgibanosti besedila.

- *Ob tem veselem vrvežu me obhaja huda žalost* (vesel vrvež – huda žalost: uporaba nasprotja).
- *Heeelouuu from di adrr saaajd!* (fonetična oblika zapisa verza iz angleške pesmi avtorice Adele: *Hello from the other side*).
- *Bo mirno plavala nam naša barka, če bo tako hotela dobra parka ...* (namig na pesem Franceta Prešerna *O, Vrba*).
- *A si ti tut not padu?* (namig na znani film *Ne joči, Peter*).
- *Sfinte moraš postaviti pred logični paraboks, pa jih tako zmedeš, da se jim zafeceljajo možganski nouri. No, no, saj ni treba tako v datelje!* (namenoma napačno zapisane besede).
- *Bil si nam dober brat v vijakih. Naj te na onem svetu spremljajo antikorozijska sredstva in večna luč za olje naj ti sveti ...* (prirejen pogrebni govor).
- *Ringa, ringa raja, robotek naš nagaja. Mehanik pa prilaufa in vezje mu razšraufa.* (priredba znane pesmi).
- *Ne, phi Jupithu, himljani so! Oghomno Himljanov! Čez vse mohlje sami Himljani!* (uporaba drugačnega zapisa, da se nakaže posebnost v govoru).

Vse izpostavljene jezikovne posebnosti s konkretnimi primeri kažejo na jezikovno-slogovno bogata besedila, ki z zelo različnimi sredstvi skušajo pritegniti k branju oz. slednje napraviti zanimivejše, doživeto in tudi poučno.

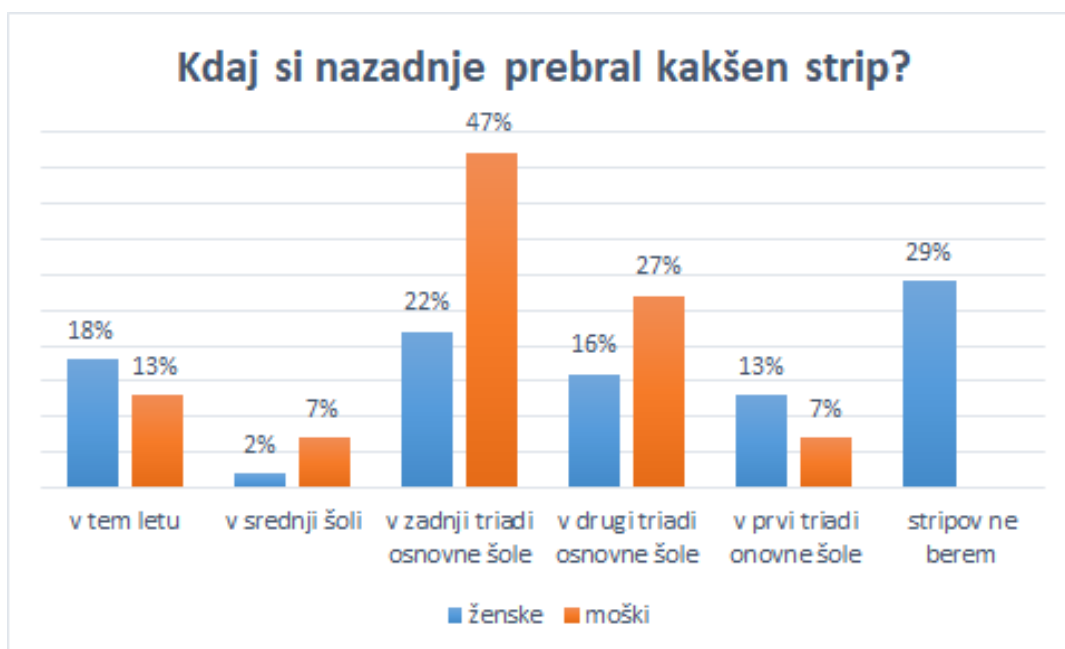
7 ANKETA

Ob pripravi raziskovalne naloge sem izvedla tri ankete, v katerih sem anketirala 64 dijakov, 56 osnovnošolcev in 20 odraslih.

Anketa za dijake

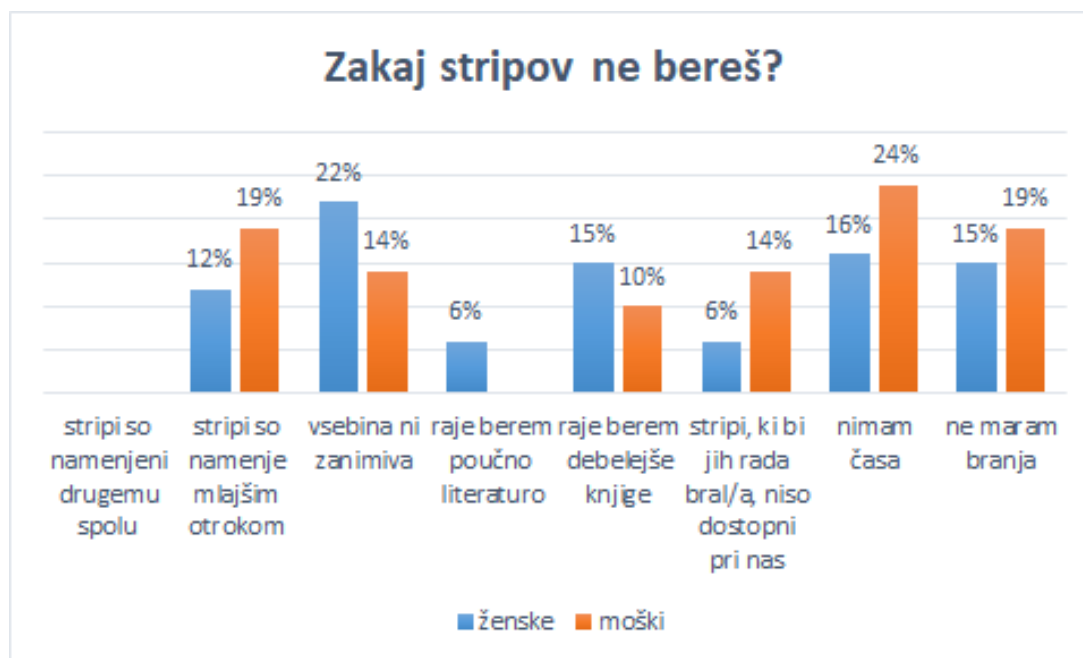
Anketo je izpolnilo 46 žensk in 15 moških, trije od anketiranih pa se niso identificirali z nobenim od teh dveh spolov. Povprečna starost anketiranih je 16,29.

Graf 1: Kdaj so dijaki nazadnje prebrali strip

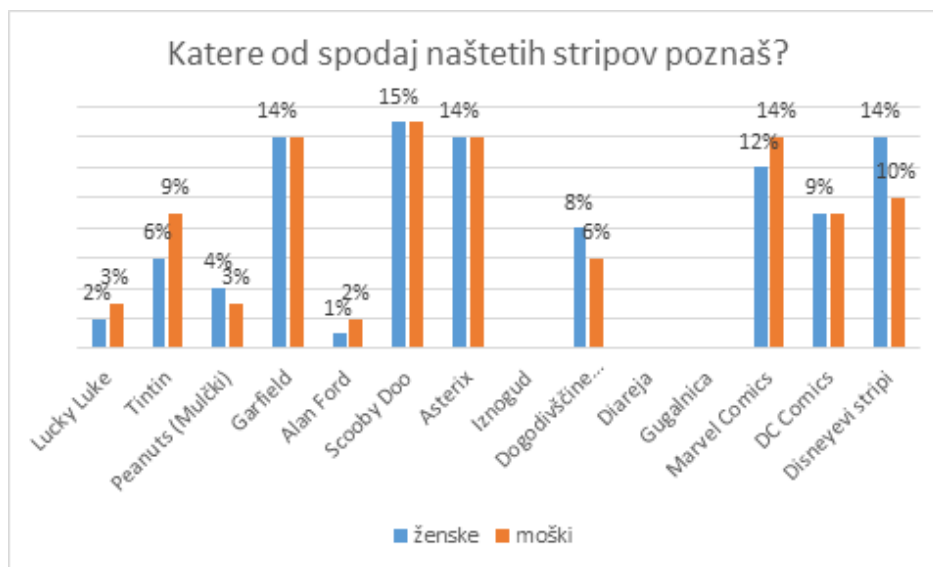
Največ anketiranih dijakov je odgovorilo, da so stripe nazadnje prebrali v zadnjem triletju osnovne šole, sledili so jim tisti, ki so stripe nazadnje prebrali v drugem triletju osnovnošolskega izobraževanja. Zanimivo je, da je skoraj 30 odstotkov deklet odgovorilo, da stripov ne berejo, kljub temu pa je v zadnjem letu strip prebralo več deklet kot fantov. Raziskava med dijaki je potrdila mojo hipotezo, da fantje pogosteje berejo stripe kot dekleta, saj noben fant ni odgovoril, da stripov ne bere, čeprav so pri naslednjem vprašanju kljub temu nekateri označili razloge, zakaj stripov ne berejo.

Graf 2: Zakaj dijaki stripov ne berejo

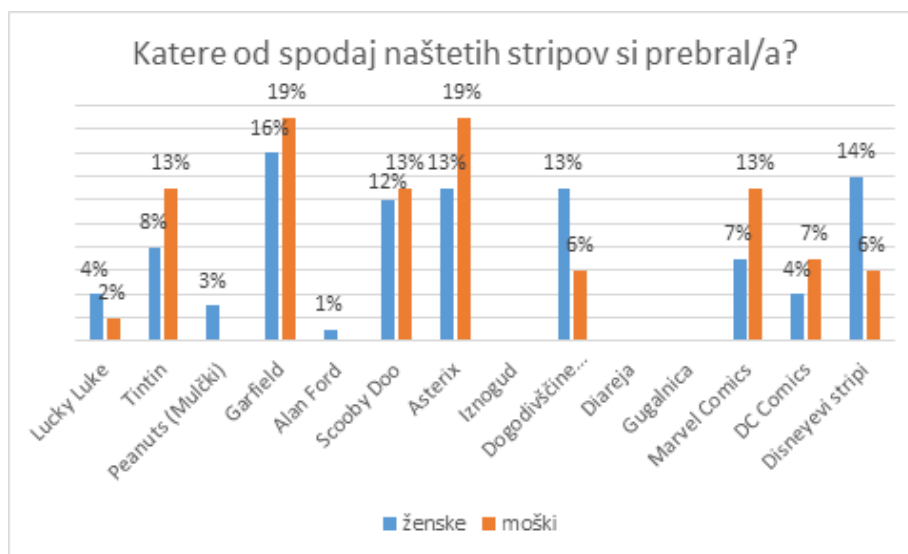
Razlogi, zakaj dijaki ne berejo stripov, so se razlikovali po spolu, nihče pa ni odgovoril, da stripov ne bere, ker so namenjeni drugemu spolu. Dijakinje so večkrat odgovorile, da stripov ne berejo, ker imajo raje poučno literaturo in debelejšje knjige, vsebina stripov pa jim ni zanimiva, medtem ko je več fantov odgovorilo, da za branje stripov nimajo časa, 19 % fantov pa je povedalo, da branja sploh ne marajo. Enak odstotek fantov je odgovoril, da stripov ne berejo, ker so namenjeni mlajšim otrokom, tako pa je menilo samo 12 % deklet. Ker me je zanimalo, ali dostopnost stripov vpliva na število njihovih bralcev v Sloveniji, sem kot možen razlog dodala tudi nedostopnost stripov. Za ta odgovor se je odločilo 14 % fantov in 6 % deklet. Eden od anketirancev je pripomnil, da raje bere knjige v elektronski obliki, dva pa sta dodala, da si je dobre stripe težko izposoditi v knjižnici.

Graf 3: Stripi, ki jih dijaki poznajo

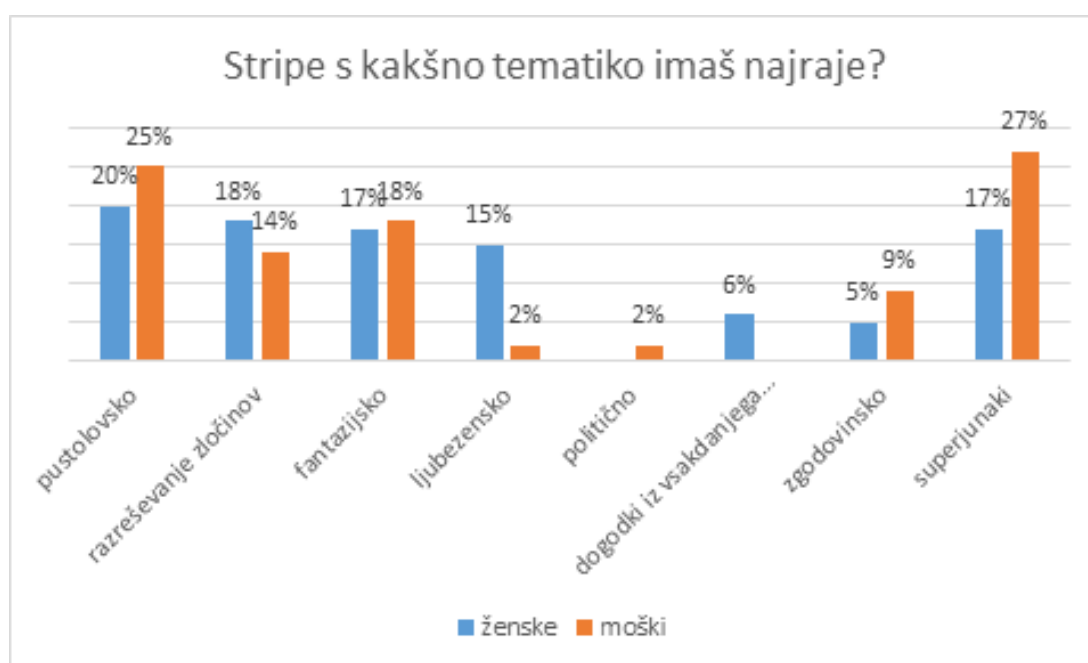
V anketo je bilo vključeno tudi vprašanje o stripih, ki jih dijaki poznajo. Največ dijakov obeh spolov pozna *Scooby Doo-ja*, *Garfielda* in *Asterixa*. Več deklet kot fantov pozna Disneyjeve stripe ter *Dogodivščine Zvitorepca*, *Lakotnika in Trdonje*, medtem ko stripe *Marvel Comics* in *Tintin* pozna več fantov. Nihče od anketiranih ne pozna *Iznoguda* ali stripa *Gugalnice*, ki pa na splošno ni pogosto bran, saj je tematika v stripu precej nepriljubljena, govori namreč o samomoru. Najbolj me je presenetilo, da noben dijak ne pozna političnega stripa *Diareja*, saj sem pričakovala, da ga dijaki zaradi aktualnih političnih tem in humorja občasno preberejo.

Graf 4: Stripi, ki so jih dijaki prebrali

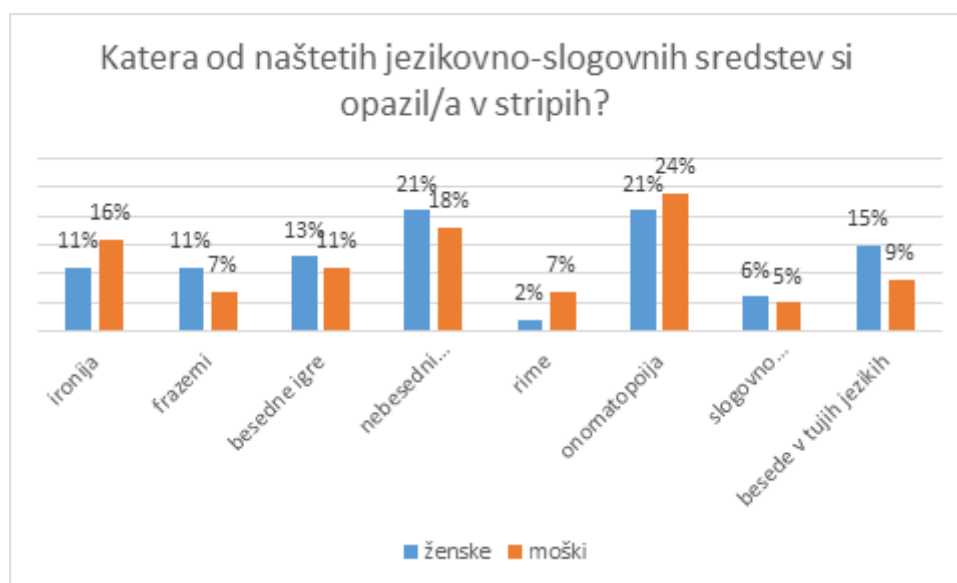
Ko so dijaki odgovarjali na vprašanje o stripih, ki so jih prebrali, je največ deklet odgovorilo, da so prebrala *Dogodivščine Zvitorepca*, *Lakotnika in Trdonje* ter Disneyjeve stripe, veliko fantov pa je prebralo *Tintina*, *Asterixa* in stripe *Marvel Comics*. Veliko dijakov obeh spolov je prebralo Garfielda. Eden od dijakov je odgovoril, da je prebral strip *Zagor*. Zanimivo pri tem vprašanju je, da je nekatere stripe prebralo več dijakov, kot jih stripe pozna (glede na odgovore pri prejšnjem vprašanju), zato domnevam, da so se nekateri od njih zmotili ali pa so se šele pri tem vprašanju spomnili, da določene stripe poznajo.

Graf 5: Priljubljenost posameznih tematik stripov med dijaki

Z anketo sem ugotovila, da so najbolj priljubljeni stripi s pustolovsko tematiko in z motivi superjunakov, najmanj pa politični strip, o čemer bi lahko sklepala že po podatku, da političnega stripa *Diareje* ne pozna nobeden od dijakov. Noben fant ni odgovoril, da so mu všeč stripi, ki opisujejo dogodke iz vsakdanjega življenja, šestim odstotkom deklet pa so takšni stripi všeč. Veliko več dekletom (15 %) kot fantom (2 %) so všeč stripi z ljubezensko tematiko. Eden od anketiranih je odgovoril, da rad bere stripe s pornografsko vsebino.

Graf 6: Jezikovno-slogovna sredstva, ki so jih dijaki opazili v stripih

V okviru ankete sem preverila tudi, katera jezikovno-slogovna sredstva dijaki opazijo v stripih. Največ dijakov je opazilo onomatopoijo (oponašanje zvokov iz narave, npr. *čiv čiv* ali *hov hov*), malo manj pa jih je opazilo nebesedne spremljevalce besedila. Dekleta so pogosto opazila še besedne igre in besede v tujih jezikih, medtem ko so fantje večkrat opazili ironijo. Najmanj dijakov je opazilo rime, najverjetneje zato, ker se v stripih ne pojavljajo preveč pogosto.

Graf 7: Mnenja dijakov o stripih kot učnih pripomočkih

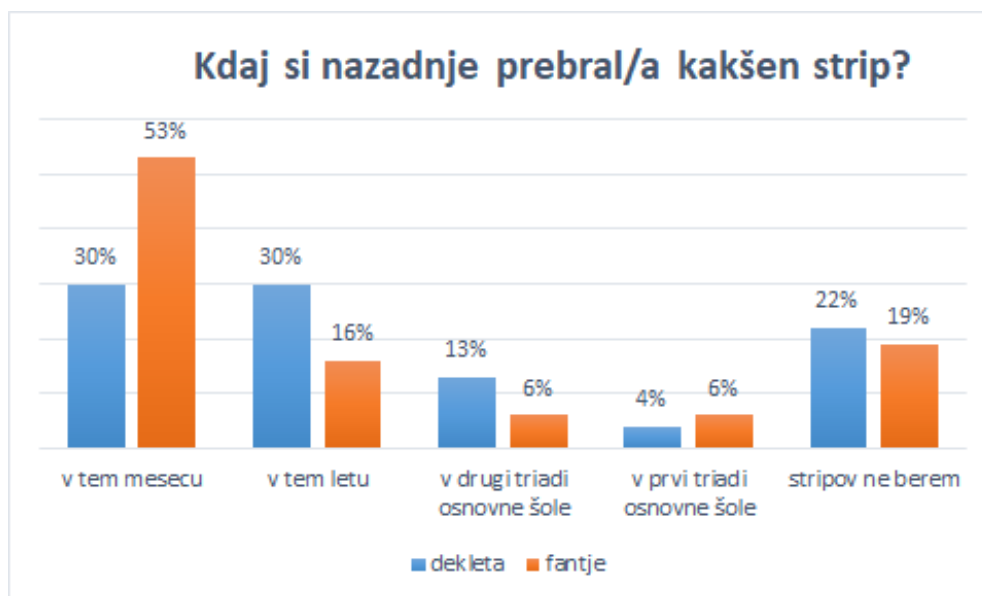

Pri zadnjem vprašanju sem dijake vprašala, kaj mislijo o uporabi stripov v izobraževalnem procesu. Skoraj polovica fantov je odgovorila, da se jim stripi zdijo koristni pri razlaganju književnih del. Malo več kot tretjina deklet in tretjina fantov o tematiki niso opredeljeni. Zanimivo je, da je sedem odstotkov deklet odgovorilo, da jih stripi v učnem gradivu zmedejo. Veliko dijakov se je tudi odločilo podati dodatno obrazložitev. Nekdo je pripomnil, da je snovi preveč, da bi jo vso lahko predelali v obliki stripa, izpostavljeno pa je bilo tudi, da so lahko dobri za vizualno ponazoritev snovi, čeprav ne morejo nadomestiti diagramov ali skic. En anketiranec je tudi ustrezno poudaril, da je uporaba stripa kot učnega pripomočka odvisna od vsakega posameznika. S tem se tudi sama strinjam, saj je takšna metoda najprimernejša za učence vizualnega tipa (najlažje sprejemajo informacije, ki so predstavljene z barvami, slikami ...).

Anketa za osnovnošolce

Med anketiranimi osnovnošolci je bilo 23 deklet in 33 fantov, od katerih je bila najnižja starost anketiranega 9 let, najvišja pa 15 let (v povprečju 12,1 leta). To anketo sem izvedla, da bi lahko ugotovila, ali mlajši učenci berejo stripe pogosteje kot dijaki.

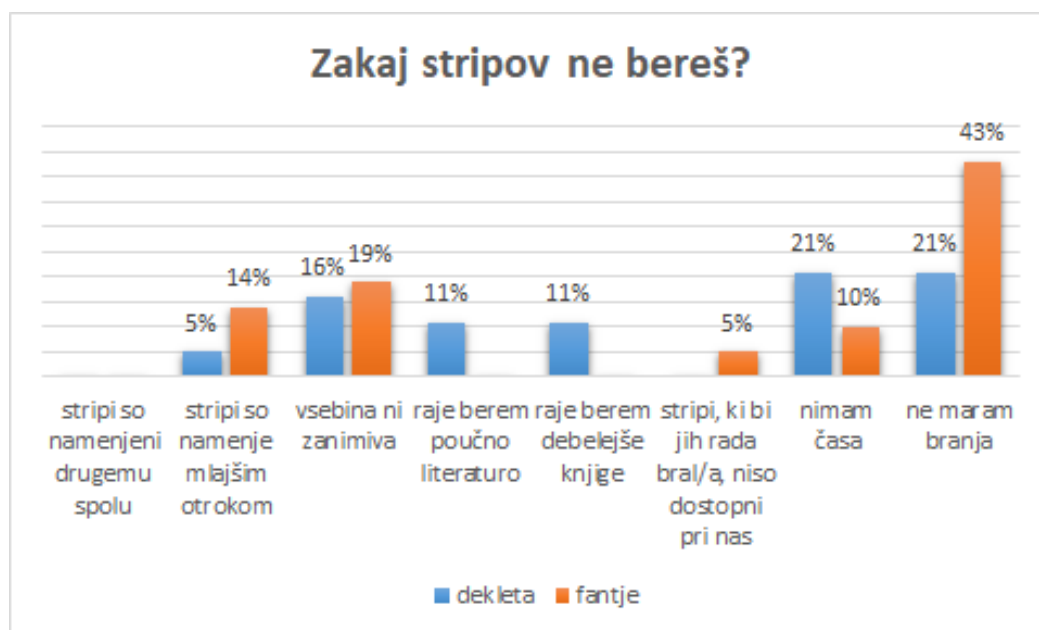
Graf 8: Kdaj so osnovnošolci nazadnje prebrali strip

Med osnovnošolci je več kot polovica fantov odgovorila, da so strip nazadnje prebrali v tem mesecu, enak odgovor je podala malo manj kot tretjina deklet. Enako število deklet je strip

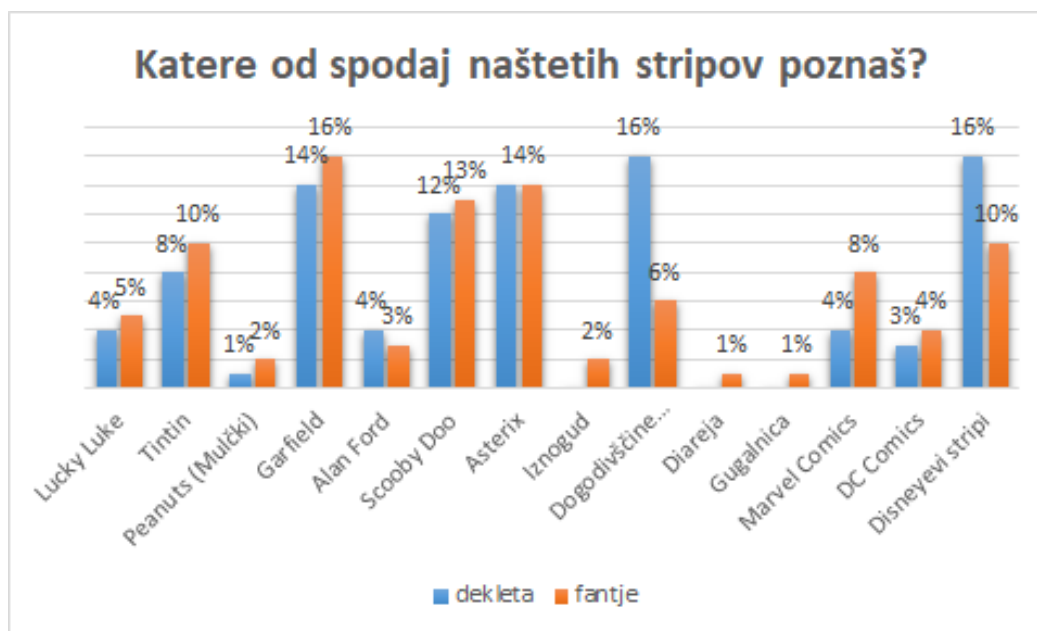
prebralo v zadnjem letu. Zanimivo je, da so v anketi med dijaki samo dijakinje odgovorile, da stripov ne berejo, med osnovnošolci pa stripov ne bere skoraj enak odstotek učencev obeh spolov.

Graf 9: Zakaj osnovnošolci ne berejo stripov

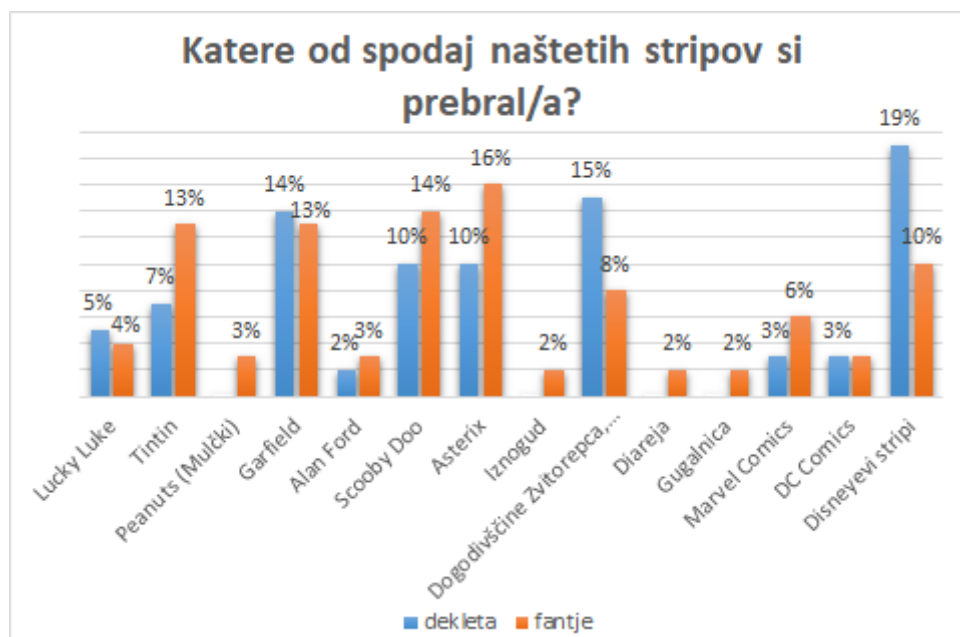
Med osnovnošolci tako kot pri dijakih ni nihče odgovoril, da so stripi namenjeni določenemu spolu. Dekleta so tako kot dijakinje najpogosteje označile, da raje kot stripe berejo poučno literaturo in debelejše knjige, v nasprotju z dijakinjami pa je kar 21 % osnovnošolk povedalo, da za branje stripov nimajo časa. 5 % fantov je povedalo, da pri nas ni na voljo stripov, ki bi jih radi brali; v nasprotju z dijaki, kjer se je za ta odgovor odločilo več deklet kot fantov, je več fantov iz osnovne šole odgovorilo, da jim vsebina stripov ni zanimiva. Najbolj skrb vzbujajoč podatek pa je, da je kar 43 odstotkov fantov odgovorilo, da branja na splošno ne marajo.

Graf 10: Stripi, ki jih osnovnošolci poznajo

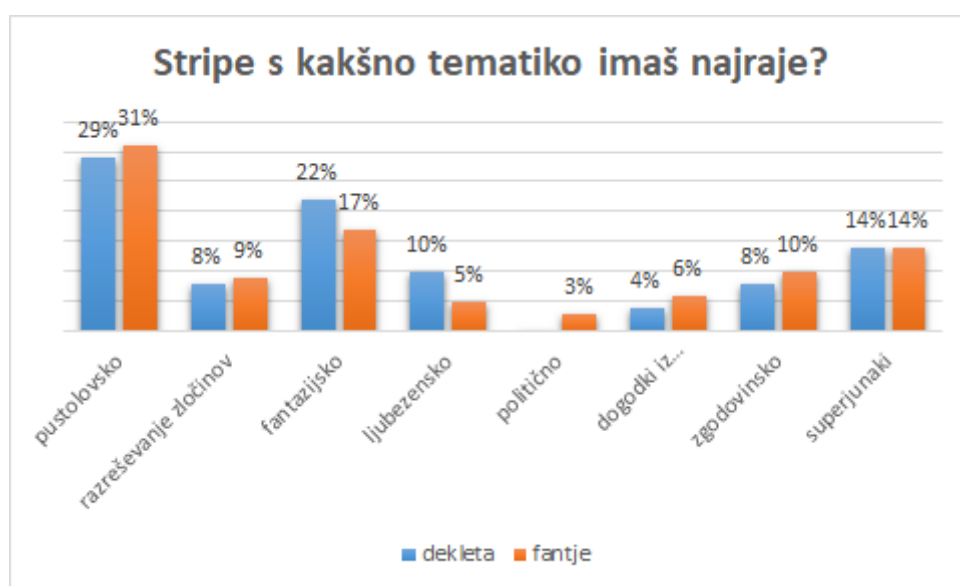
Podobno kot pri dijakih je veliko osnovnošolcev prebralo *Garfielda*. Druga najbolj brana stripa pri obeh spolih sta *Scooby Doo* in *Asterix*. Enako kot pri dijakih je stripe o Zvitorepcu, Trdonji in Lakotniku prebralo več deklet kot fantov, čeprav je bila razlika veliko večja kot pri dijakih. Prav tako je več deklet prebralo Disneyjeve stripe, več fantov pa *Tintina* in *Marvel Comics*. Zanimivo je, da je nekaj učencev poznalo tudi stripe o Iznogudu, stripa *Gugalnica* in *Diareja*, ki jih dijaki ne poznajo. Eden od osnovnošolcev je povedal, da pozna stripe o Kapitanu Gatniku in jih je tudi prebral.

Graf 11: Stripi, ki so jih osnovnošolci prebrali

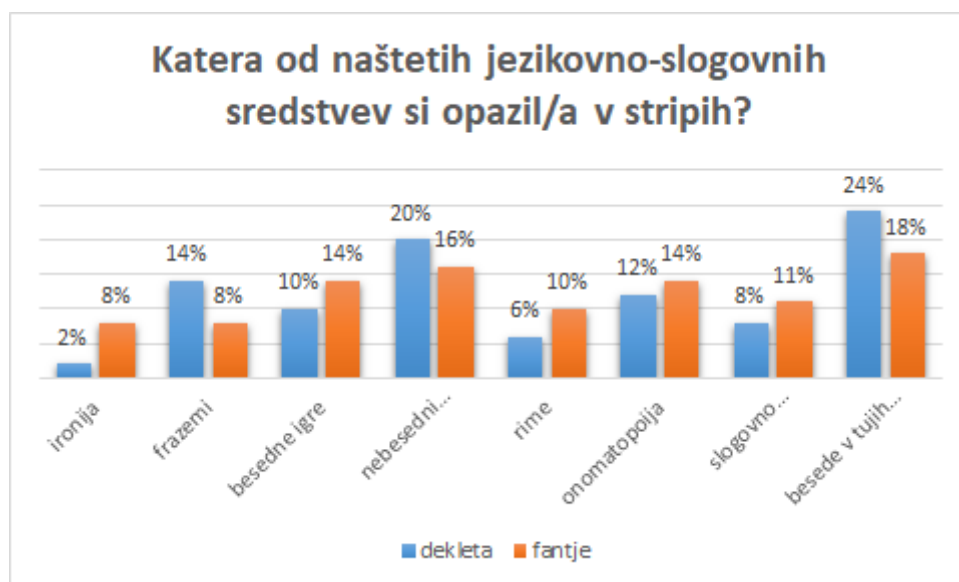
Tudi odgovori na vprašanje o prebranih stripih so podobni kot pri dijakih. Zanimivo se mi je zdelo, da je strip *Alan Ford* prebralo več osnovnošolcev kot dijakov, česar nisem pričakovala, saj je to starejši strip in sem predvidevala, da ga mlajši ne poznajo. Tudi odstotek anketiranih, ki so prebrali strip *Peanuts (Mulčki)*, je zanimiv, saj je namreč enak kot pri dijakih, s to razliko, da so *Mulčke* med osnovnošolci prebrali 3 % fantov in nič deklet, medtem ko je bilo pri dijakih ravno obratno.

Graf 12: Priljubljenost posameznih tematik stripov med osnovnošolci

Pri vprašanju o najljubši tematiki je bila na prvem mestu pustolovska tematika, ki je bila med dijaki na drugem mestu. Druga najljubša tema je fantazijska, superjunaki pa med osnovnošolci niso tako priljubljeni kot med dijaki, poleg tega ni več razlike med spoloma. Tudi med osnovnošolci imajo stripe z ljubezensko tematiko raje dekleta, ki pa enako kot dijakinje ne marajo političnih stripov. V nasprotju z dijaki pa ima v osnovni šoli več fantov kot deklet raje stripe z motivi dogodkov iz vsakdanjega življenja, kar lahko vidimo tudi po številu fantov, ki so prebrali strip *Peanuts*, v katerem je to glavna tema.

Graf 13: Jezikovno-slogovna sredstva, ki so jih v stripih opazili osnovnošolci

Rezultati pri vprašanju o jezikovno-slogovnih sredstvih so podobni kot pri dijakih, je pa manj osnovnošolcev opazilo ironijo. Zanimivo je, da je v nasprotju z dijaki več fantov in manj deklet v osnovni šoli opazilo frazeme. V primerjavi z rezultati dijakov se je zelo zmanjšal odstotek učencev, ki so opazili onomatopoijo, povečal pa se je odstotek učencev, ki so opazili slogovno zaznamovane besed in besede v tujih jezikih, ki so jih učenci od vseh naštetih jezikovno-slogovnih sredstev opazili najpogosteje.

Graf 14: Mnenje osnovnošolcev o stripih kot učnih pripomočkih

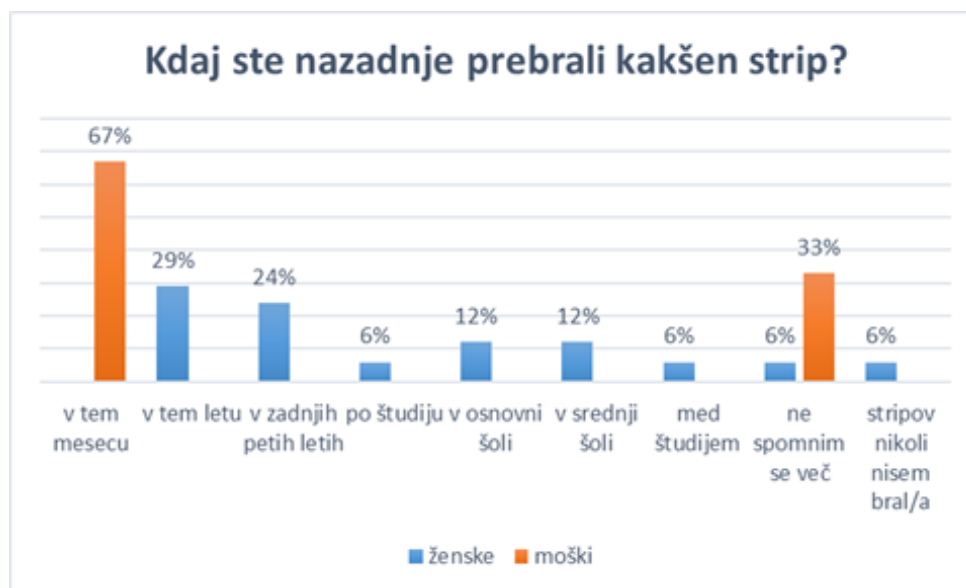

Pri zadnjem vprašanju pa so bile razlike najbolj opazne. Med dijaki je več deklet odgovorilo, da jih stripi zmedejo ali pa se jim zdijo nesmiselni oziroma jim je bilo vseeno, ali se stripe uporablja ali ne, med osnovnošolci pa je prevladal delež fantov s takim mnenjem. Zelo je narasel odstotek deklet, ki se jim zdijo stripi uporabni za razlaganje književnih del, medtem ko se je delež fantov s takšnim mnenjem skoraj razpolovil. Predvidevam, da je razlog za to, da skoraj polovica anketiranih fantov ne mara brati.

Anketa za odrasle

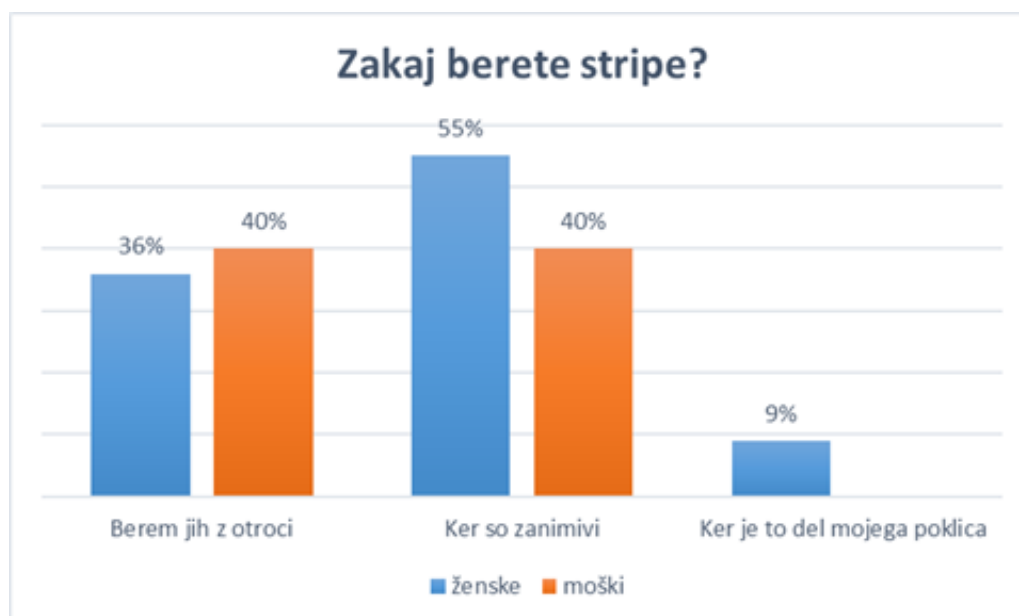
Da bi preverila mnenje odraslih o stripih, sem izvedla anketo tudi med njimi. Med odraslimi, ki so izpolnili anketo, je bilo 17 žensk in trije moški, od tega jih šest opravlja dela, povezana z vzgojo in izobraževanjem otrok in mladostnikov.

Graf 15: Kdaj so odrasli nazadnje prebrali kakšen strip

Nobena ženska ni prebrala stripa v tem mesecu, 6 % vprašanih pa stripov sploh nikoli ni bralo. Največ moških je strip prebralo v istem mesecu, kot so izpolnili anketo. Ker ni nobeden od moških odgovoril, da je strip prebral kadarkoli prej, in glede na visok odstotek tistih, ki so odgovorili, da se več ne spomnijo, domnevam, da rezultati niso najbolj natančni.

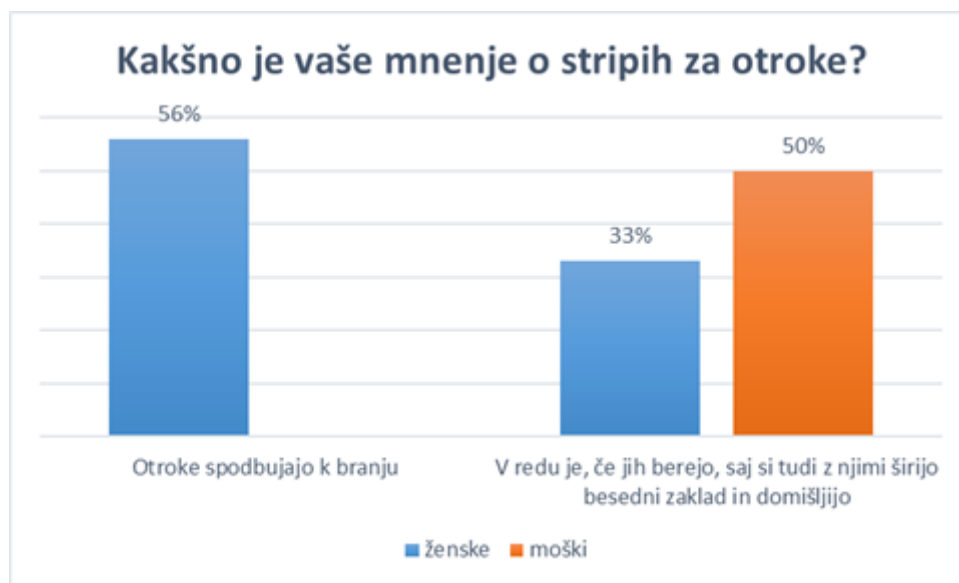
Graf 16: Zakaj odrasli berejo stripe

Zanimalo me je tudi, zakaj odrasli berejo stripe. Več kot polovica žensk je odgovorila, da jih berejo, ker se jim zdijo zanimivi, medtem ko je več moških odgovorilo, da jih berejo z otroki,

čprav pri tem odgovoru ni bilo večje razlike med spoloma. 9 % žensk je odgovorilo, da je branje stripov del njihovega poklica.

Graf 17: Mnenje odraslih o stripih za otroke

Ko sem jih anketirala o njihovem mnenju o stripih za otroke na splošno, ni nihče izrazil odklonilnega odnosa. Več kot polovica moških je odgovorila, da otroke spodbujajo k branju. Da so stripi koristni, saj spodbujajo domišljijo in širijo besedni zaklad otrok, je povedala tretjina moških in polovica žensk.

Graf 18: Mnenje odraslih o stripih kot učnih pripomočkah

Pri vprašanju, ali so stripi koristni v izobraževalnem procesu, ni nihče odgovoril, da učence zmedejo, kljub temu da so nekateri učenci in dijaki povedali, da jih. Skoraj enak odstotek moških in žensk je odgovorilo, da lahko pomagajo učencem, da si zapomnijo snov. 24 % odstotkov žensk je povedalo, da so koristni za razlaganje književnih del. Zelo majhen delež žensk pa meni, da so stripi nesmiselni oziroma nimajo izdelanega mnenja o njih.

8 NOVA SPOZNANJA Z RAZPRAVO

V raziskovalni nalogi sem postavila naslednje hipoteze:

- **Fantje pogosteje berejo stripe kot dekleta.**

Hipoteza je delno potrjena. Nihče ni odgovoril, da stripov ne bere, ker so namenjeni samo določenemu spolu. Med anketiranimi dijaki je 29 % deklet odgovorilo, da stripov ne berejo, med osnovnošolci pa stripov ne bere skoraj enak delež fantov in deklet. Vzrok za to je lahko, da je branje na splošno vedno manj priljubljeno. Če bi želela to hipotezo dokončno potrditi ali ovreči, bi morala anketirati več oseb, predvsem učence, mlajše od 9 let, in starejše od 17, ki v tej anketi niso bili zastopani.

- **Stripi na Slovenskem niso tako priljubljeni kot denimo v ZDA.**

Hipoteza ni potrjena. Nekaj dijakov (6 % deklet, 14 % fantov) in osnovnošolcev (5 % fantov) je sicer odgovorilo, da stripi, ki bi jih želeli brati, niso dostopni pri nas. Takšen odgovor pa se ni pojavil dovolj pogosto, da bi lahko sklepali, da nedostopnost stripov odvrča ljudi od tega, da bi jih brali. Te hipoteze tudi nisem mogla preveriti, saj bi morala v tem primeru izvesti anketo tudi med dijaki in osnovnošolci iz drugih držav.

- **Dijaki berejo stripe redkeje kot mlajši učenci.**

Hipoteza je potrjena. Med anketiranimi dijaki je strip v tem letu prebralo le 18 % deklet in 13 % fantov, med osnovnošolci druge in tretje triade pa je strip samo v mesecu izvedbe ankete prebrala skoraj tretjina deklet in več kot polovica fantov. Razlog za to bi lahko bil, da se učence višjih razredov in dijake vedno bolj spodbuja k branju klasične in poučne literature. Tudi število anketirancev, ki so rekli, da so stripi namenjeni mlajšim učencem, je bilo med dijaki večje kot med osnovnošolci.

- **V stripih se pogosto pojavljajo prevzete besede, besedne zveze, citati; pričakujemo, da bodo najpogosteje prevzete iz angleščine.**

Hipoteza je delno potrjena. V stripih so se nenehno pojavljale prevzete besede, besedne zveze in citati, vendar so se pogosteje kot angleške prevzete besede v analiziranih stripih pojavljale znane latinske fraze (še posebej v *Asterixu*) ter besede in besedne zveze iz španščine (v *Tintinu*). Angleške besede so bile v manjšini, prav tako italijanske, ki so se nekajkrat pojavile. Prevzetih besed iz drugih jezikov ni bilo.

- **Pričakujemo, da bomo v stripih zasledili veliko slogovno (čustveno, prostorsko, časovno, družbeno in funkcijsko) zaznamovanih besed.**

Hipoteza je potrjena. Med prostorsko zaznamovanimi besedami so prevladovale tiste iz pokrajinsko pogovornega jezika, med čustveno zaznamovanimi slabšalnice, ljubkovalnice in manjšalnice, med funkcijsko zaznamovanimi pogovorne besede in med časovno zaznamovanimi arhaizmi. Argo, žargon in sleng se niso pogosto pojavljali, ker bi lahko naredili besedilo nerazumljivo za širši krog bralcev.

- **V stripih opazimo tudi veliko frazemov.**

Hipoteza je potrjena. V stripih, predvsem tujih avtorjev, so se frazemi izjemno pogosto pojavljali. Med analizo izbranih stripov sem opazila tudi pojavnost tujejezičnih in spremenjenih frazemov. Pogosto so bile oblike frazemov uporabljene tudi v dobesednem pomenu. Moje mnenje je, da je pogosta uporaba frazemov v stripih koristna, saj širi besedni zaklad in poznavanje jezika pri mladih.

9 SKLEP

Tema raziskovalne naloge so bili stripi in njihove jezikovno-slogovne značilnosti. Za to temo sem se odločila, ker se mi zdi, da se v današnji družbi stripi obravnavajo kot literatura nižje kakovosti.

V teoretičnem delu sem najprej predstavila zgodovino in vrste stripov. Ločeno sem opisala tudi zgodovino slovenskega stripa. V nadaljevanju sem povzela rezultate že obstoječih raziskav o jezikovno-slogovnih značilnostih stripov.

V praktičnem delu sem analizirala šest stripov tujih in tri stripe slovenskih avtorjev. Izpisala sem jezikovno-slogovna sredstva in jih razvrstila v kategorije glede na slogovno

zaznamovanost ipd. Z analizo sem ugotovila, da se v stripih pogosto pojavljajo frazemi, pogovorne besede in priložnostnice.

V okviru raziskave sem izvedla tudi tri ankete: med dijaki, osnovnošolci in odraslimi, s katerimi sem preverjala priljubljenost stripov med mladimi in mnenje anketiranih o uporabi stripov v učnem procesu. Veliko anketiranih je izrazilo mnenje, da bi se stripe lahko uporabljalo za razlaganje književnih del.

Raziskovalna naloga izpostavlja jezikovno-slogovna sredstva v stripih. Menim, da vsaka literatura dobro vpliva na besedni zaklad mladih; moralo bi se jih bolj spodbujati k branju kakršnekoli literature, ki jih zanima, sploh ker interes za branje vedno bolj upada. Smiselno bi bilo tudi razmisliti o vključitvi stripov v razlage učne snovi.

10 VIRI IN LITERATURA

10.1 VIRI

1. GOSCINNY, Rene. *Asterix legionar*. Radovljica: Didakta, 1998. ISBN 961-6214-45-4.
2. GOSCINNY, Rene. *Asterix in Briti*. Radovljica: Didakta, 1997. ISBN 961-6214-17-9.
3. GOSCINNY, Rene. *Veliki vezir Iznogud: prve dogodivščine velikega vezirja Iznoguda*. Ljubljana: Graffit, 2017. ISBN 978-961-6765-75-6.
4. GOSCINNY, Rene. *Iznogud in čarobni stroj: šeste dogodivščine velikega vezirja Iznoguda*. Ljubljana: Graffit, 2008. ISBN 978-961-6765-04-6.
5. MUSTER, Miki. *Miki: zbirka Miki Muster 11*. Ljubljana: Buch. 2014. ISBN 978-961-93315-7-6.
6. GORENC, Boštjan. *Šnofijeva družčina: škratovi štumfi, rjasti robot in šmentani šofer*. Ljubljana: Mladinska knjiga, 2014. ISBN 978-961-01-3593-7.
7. GORENC, Boštjan. *Šnofijeva družčina 3: Herojski hologram, prefrigani palček in besni barabin*. Ljubljana: Mladinska knjiga, 2017. ISBN 978-961-01-4987-3.
8. HERGE. *Sedem kristalnih krogel*. Tržič: Učila International, 2005. ISBN 961-233-795-0.
9. HERGE. *Sončev tempelj*. Tržič: Učila International, 2006. ISBN 961-6588-92-3.

10.2 LITERATURA

1. *Everything Asterix* [Online]. s.d. [Citirano januar 2020]. Dostopno na spletnem naslovu <https://www.everythingasterix.com/>.

2. *Frazemi v stripih* [Online]. s.d. [Citirano januar 2020]. Dostopno na spletnem naslovu <http://www.frazemi.com/frazeologija-v-stripih/>.
3. JAKOP, Nataša. *Pragmatična frazeologija*. Ljubljana: ZRC SAZU, 2006. 212 str. ISBN 961-6568-49-3.
4. *Kaj je strip - definicija, značilnosti, vrste in zanimivosti* [Online]. s.d. [Citirano januar 2020]. Dostopno na spletnem naslovu <https://sl.puntomariner.com/what-is-a-comic-definition/>.
5. KRIŽAJ ORTAR, Martina idr. *Na pragu besedila 2*. 3. izd. Ljubljana: Rokus Klett, 2009. 126 str. ISBN 978-961-209-905-3.
6. KRŽIŠNIK, Erika. Idiomska beseda ali frazeološka enota. *Slavistična revija* 58/1. 83–94. ISSN 0350-6894.
7. McCLOUD, Scott. *Kako razumeti strip: o nevidni umetnosti*. Ljubljana: Cankarjeva založba, 2011. 215 str. ISBN 978-961-231-812-3.
8. MENAC, Antica. *Hrvatska frazeologija*. Zagreb: Knjigra, 2007. 270 str. ISBN 978-953-7421-01-4.
9. SITAR, Iztok. *Zgodovina slovenskega stripa: 1927–2017: devetdeset let stripa na Slovenskem*. Ljubljana: UMco, 2017. ISBN 978-961-6954-84-6.
10. *Slovar slovenskega knjižnega jezika* [Online]. s.d. [Citirano januar 2020]. Dostopno na spletnem naslovu www.fran.si.
11. *Slovar slovenskih frazemov* [Online]. s.d. [Citirano januar 2020]. Dostopno na spletnem naslovu www.fran.si.
12. STRAMLJIČ BREZNIK, Irena. Neologizem in priložnostnica z vidika slovarja in korpusa. *Večno mladi Htinj: ob 80-letnici Janka Čara*. Ur. Marko Jesenšek. Maribor: Mednarodna založba Oddelka za slovanske jezike in književnosti, Filozofska fakulteta, 2012. ISBN 978-961-6656-79-5.
13. TOPORIŠIČ, Jože. K izrazju in tipologiji slovenske frazeologije. *Jezik in slovstvo* XIX/8. 273–279. ISSN 0021-6933.
14. TOPORIŠIČ, Jože. *Slovenska slovnica*. Maribor: Založba Obzorja, 2000. ISBN 961-230-171-9.
15. TRDINA, Silva. *Besedna umetnost. II. del. Literarna teorija*. Ljubljana: Mladinska knjiga, 1958.
16. VOGEL, Jerca. *Z besedo do besede: učbenik za slovenščino – jezik v 2. letniku gimnazij in srednjih strokovnih šol*. Ljubljana: Mladinska knjiga, 2016. ISBN 978-961-01-0584-8.

PRILOGE

PRILOGA 1: ANALIZA STRIPOV

Tujejezične prvine v zbranih stripih

Pojavnost tujejezičnih frazemov v stripu ASTERIX: LEGIONAR

Tujejezični frazem	Jezik	Pomen frazema	Izvor
<i>Timeo danaos et dona ferentes.</i>	latinščina	Bojim se Grkov, tudi kadar prinašajo darila, lahko tudi: pazite se Grkov, ki nosijo darila.	Vergil je tako namigoval na trojanskega konja.
<i>Dignus est entrare.</i>	latinščina	Vreden je, da vstopi.	Citat iz Molierove knjige <i>Namišljeni bolnik</i> .
<i>Cogito, ergo sum.</i>	latinščina	Mislim, torej sem.	Izrek filozofa Descartesa.

Pojavnost tujejezičnih frazemov v stripu ASTERIX IN BRITI

Tujejezični frazem	Jezik	Pomen frazema	Izvor
<i>O fortunatos nimium, sua si bona norint agricolos.</i>	latinščina	Oh, kako srečni bi bili ti kmetovalci, če bi le vedeli, kakšno srečo imajo.	Vergilov citat iz ene od njegovih knjig
<i>Alea iacta est.</i>	latinščina	Kocka je padla.	Tako je Julij Cezar izrazil svojo odločitev, ko je s svojo vojsko prečkal reko Rubikon.
<i>Fluctuat nec mergitur!</i>	latinščina	Valovi jo premetavajo, ampak je ne potopijo.	Fraza je moto Pariza

Pojavnost tujejezičnih frazemov v stripu TINTIN: SEDEM KRISTALNIH KROGEL

Tujejezični frazem	Jezik	Pomen frazema
Los amigos son nuestros amigos.	španščina	Tvoji prijatelji so naši prijatelji.

Tujejezične prvine v stripu ASTERIX: LEGIONAR

Tujejezične prvine	Jezik	Pomen
<i>Quomodo vales?</i>	latinščina	Kako ste?
<i>Ave!</i>	latinščina	rimski pozdrav
<i>Quo vadis?</i>	latinščina	Kam greš?

Tujejezične prvine v stripu IZNOGUD IN ČAROBNI STROJ

Tujejezične prvine	Jezik	Pomen
Prva zgodba: POT, KI NE VODI NIKAMOR		
<i>Ma, bene.</i>	italijanščina	Pa, dobro.
Druga zgodba: KALIFOVO ŽEZLO		
<i>Uesbe</i>	Ni nujno, da je obstoječ jezik, pomen je razviden s slike.	ključ

Tujejezične prvine v stripu TINTIN: SEDEM KRISTALNIH KROGEL

Tujejezične prvine	Jezik	Pomen
<i>Señores in señoras</i>	španščina ("in" ni špansko)	gospodje in gospe
<i>Señor</i>	španščina	gospod
<i>¿Está usted?</i>	španščina	Ste to vi?
<i>Si!</i>	španščina	Da!
<i>Karamba!</i>	španščina (pravilno se zapiše "¡Caramba!")	Vzklik, ki izraža presenečenje, bolečino ipd.
<i>Amigo mio</i>	španščina	moj prijatelj
<i>Dios de mi vida!</i>	španščina	Moj bog!
<i>Señor colonel</i>	španščina	gospod polkovnik
<i>Descuida, no es la policia.</i>	španščina	Ne skrbi, to ni policija.
<i>Bueno!</i>	španščina	Dobro; lahko se uporabi tudi kot mašilo.
<i>Santa Madre de Dios!</i>	španščina	Sveta mati božja!
<i>Adios</i>	španščina	Adijo

Tujejezične prvine v stripu TINTIN: SONČEV TEMPELJ

Tujejezične prvine	Jezik	Pomen
<i>No se!</i>	španščina	Ne vem!
<i>¿Que pasa ahí abajo?</i>	španščina	Kaj se dogaja tam spodaj?

<i>¿Quién es?</i>	španščina	Kdo je?
<i>¿Que ha pasado?</i>	španščina	Kaj se je zgodilo?
<i>No es nada, debe de ser el gato</i>	španščina	Nič ni, mačka je bila.
<i>Do you speak English?</i>	angleščina	Ali govoriš angleško?

Frazemi v zbranih stripih

Preneseni pomen – frazemi v stripu VELIKI VEZIR IZNOGUD

Frazem	Pomen frazema
Prva zgodba: URADNI OBISK	
<i>Že zgolj pogled nanj mi obrne želodec.</i>	ekspr. še želodec se mi bo obrnil, ko to gledam: 'slabo mi je, na bruhanje mi gre'
Druga zgodba: PRIROČNI POMOČNIKI	
<i>Bova kaj pljunila v roke?</i>	ekspr., pren., pljuniti v rōke: '1. z vnemo in brez obotavljanja lotiti se kakega dela; 2. zelo se potruditi za kaj, pri čem'
<i>Opravila bova z levo roko.</i>	z levo roko: 1. 'z lahkoto, brez težav'; 2. 'manj zavzeto, manj resno, lahkotno' (mišljen je prvi pomen)
<i>Roko dam v ogenj.</i>	dāti rōko v ōgenj za kōga/kāj: 1. 'biti prepričan, da je kdo pošten, sposoben'; biti 2. 'prepričan, da je kaj kakovostno, resnično, zanesljivo'
<i>Imela sva srečno roko!</i>	imeti srečno roko: 'imeti srečo pri čem'
<i>Zdaj bova poplačana za podvig, s katerim si maževa roke!</i>	umázati si rōke [s čim]: 'storiti nečastno, negativno dejanje'
<i>Nerada stojiva križem rok.</i>	ne stāti križem rōk: 'delati, ukrepati, biti dejaven'
<i>Odločitev je v vaših rokah.</i>	imėti vsè v svōjih rōkah: 1. 'popolnoma obvladovati položaj'; 2. 'imeti vse možnosti za uspeh'
<i>Akcija iz druge roke.</i>	iz drūge rōke: 's posredovanjem, prek posrednika'
Tretja zgodba: DVOJNIK	
<i>Saj že veste, koga bodo na koncu držali v šahu?</i>	držati nekoga v šahu: 'onemogočati komu, da bi samostojno ukrepal, se odločal'
<i>Upam, da bo vaša odločitev za zbijanje cene barke čimprej utonila v pozabo.</i>	utoniti v pozabo: 'pozabiti nekaj'

<i>Kaj ne vidiš, da se nama ponuja morje novih priložnosti?</i>	morje nečesa: 'izraža veliko količino'
---	--

Preneseni pomen – frazemi v stripu ASTERIX: LEGIONAR

Frazem	Pomen frazema
<i>To je nevšečnost bratomorskih vojn! A zdaj boš pa glas vpijočega v puščavi?</i>	biti glas vpijočega v puščavi: 'razširjanje kakega nazora, prizadevanja, ki nima uspeha'

Preneseni pomen – frazemi v stripu IZNOGUD IN ČAROBNI STROJ

Frazem	Pomen frazema
Prva zgodba: GENIALNI STROJ	
<i>Stroj, usmili se me, ne kuhaj več mule!</i>	kuhati mulo: 'kazati jezo, nejevoljo, navadno z vztrajnim molkom'
<i>Saj ne gori voda!</i>	saj ne gori voda: 'ne mudi se tako zelo'
Druga zgodba: POZLAČENA NESREČA	
<i>Tam je nek moški, ki kot kup nesreče objema zlati kip.</i>	kot kup nesreče: 'obupano, žalostno'
<i>Rad bi vam predlagal zlata vreden posel! Ah, v metalurgiji ni prihodnosti ...</i>	biti zlata vreden: 'biti zelo dober, koristen'
<i>Včasih se mi kaj posveti.</i>	posvetiti se: 'dojeti, razumeti'
<i>A ni vse zlato, kar se sveti.</i>	Ni vse zlato, kar se sveti:
Tretja zgodba: KALIFOVO ŽEZLO	
<i>Ne mlatite prazne slame.</i>	mlatiti prazno slamo: 'vsebinsko prazno govoriti'
<i>To mu je šlo v nos!</i>	iti v nos: 'čutiti se užaljenega, prizadetega'
Četrta zgodba: SKRIVNOSTNO MAZILO	
<i>Zaradi tega dela sem že čisto na koncu z živci.</i>	biti na koncu z živci: 'biti tako vznemirjen, da se ne da več obvladati'
<i>Da teče kot namazano, je treba dobro podmazati.</i>	teči kot namazano: 'iti gladko, uspešno, brez ovir, težav'
<i>Že iz njegovih besed se vidi, da je veliki vizir z vsemi žavbami namazan.</i>	z vsemi žavbami namazan: 'zvit, prebrisan'

Preneseni pomen – frazemi v stripu TINTIN: SEDEM KRISTALNIH KROGEL

Frazem	Pomen frazema
<i>Spet bom imel polne roke dela.</i>	imeti polne roke: 'biti zelo zaposlen'

Preneseni pomen – frazemi v stripu TINTIN: SONČEV TEMPELJ

Frazem	Pomen frazema
<i>Barabica, tole mi boš drago plačal!</i>	plačati visoko ceno: 1. 'veliko žrtvovati za kaj'; 2. 'trpeti posledice česa' (mišljen je zadnji pomen)
<i>Ne, mi še na kraj pameti ne pade!</i>	niti na kraj pameti ne pade komu: 'izraža močno zanikanje'
<i>Kot bi iskali šivanko na vozu sena.</i>	kot iskanje šivanke v kopici sena: 'delo, za katero ni možnosti, da bi bilo uspešno opravljeno'
<i>A, ti prebrisanec! Dobro si me povlekel za nos!</i>	povleči koga za nos: 'prevarati, ukaniti'
<i>So se vdrlji v zemljo</i>	Vdreti se v zemljo: 'izginiti brez sledu'

Preneseni pomen – frazemi v stripu ŠNOFIJEVA DRUŠČINA 3: Herojski hologram, prefrigani palček in besni barabin

Frazem	Pomen frazema
<i>Ta rožnata psička bi v kozji rog ugnala še rožnatega panterja.</i>	ugnati koga v kozji rog: 'premagati koga, biti boljši od koga'
<i>Namazan z vsemi žavbami.</i>	z vsemi žavbami namazan: 'zvit, prebrisan'
Prva zgodba: ZEMLJA KLIČE NA POMOČ	
<i>V njihovih rokah bo usoda našega planeta.</i>	imeti vse v svojih rokah: 1. 'popolnoma obvladovati položaj'; 2. 'imeti vse možnosti za uspeh'
<i>Nismo še rekli zadnje besede.</i>	imeti zadnjo besedo: 1. 'tako dolgo in vztrajno kaj trditi, da drugi odneha' 2. 'končno odločiti o čem' (mišljen je drugi pomen)
Druga zgodba: BEVSKAJOČI VITEZ	
<i>Skoraj nisem zatisnila oči od neučakanosti.</i>	ne zatisniti oči: 'ne moči zaspati, sploh ne spati'
<i>Da ga naučim kozjih molitvic</i>	naučiti koga kozjih molitvic: 's strogostjo, kaznimi navaditi koga prav ravnati, delati'
<i>Črevca so me pustila na cedilu.</i>	pustiti koga na cedilu: 'pustiti koga brez omoči, podpore'

<i>Ne hodimo vsi s kurami spat!</i>	hoditi s kurami spat: 'zelo zgodaj hoditi spat'
<i>Tokrat ne bosta mešala štren!</i>	mešanje štren: 'preprečevanje, oviranje načrtov, namer'
<i>Naj me koklja brcne!</i>	naj koklja koga brcne: 'izraža podkrepitev trditve'

Preneseni pomen – frazemi v stripu ŠNOFIJEVA DRUŠČINA: škratovi štumfi, rjasti robot in šmentani šofer

Frazem	Pomen frazema
<i>Pilko je namazan z vsemi žavbami in še z eno, ki se jo dobi samo na internetu.</i>	z vsemi žavbami namazan: 'zvit, prebrisan'
Prva zgodba: IZGUBLJENI V NAROBNIJI	
<i>Se mi pa cedijo sline.</i>	cediti sline: 'zelo si želeti koga ali česa, kar navadno (še) ni na voljo, ni dosegljivo; naslajati se ob čem'
Druga zgodba: SKRIVNOST IZGINULIH UČITELJEV	
<i>Ja, kaj se pa dereta kot jesiharja, ljuba otroka.</i>	dreti se kot jesihar: 'zelo glasno kričati, glasno, kriče se razburjati'
<i>A je kdo dušo spustil, da sta tako bleda?</i>	izpustiti dušo: 1. 'umreti'; 2. 'prenehati delovati'
<i>Kopriva ne pozebe.</i>	1. 'zdrav, odporen človek uspešno kljubuje bolezni, naporu' 2. 'starega, malovrednega človeka navadno ne zadene nesreča'
<i>Tale mačji odtis je pa težji oreh.</i>	trd oreh: 'kar je težko, težavno, težko izvedljivo'
<i>Tole je pa mala malica.</i>	mala malica: 'zelo lahko, brez večjega truda'
<i>Si že take afne guncal, da te je imela za opičnjaka.</i>	afne guncati: 'vesti se, ravnati okoliščinam neprimerno, nedostojno, navadno neresno, norčavo'
<i>Ustavita konje, bučmana, ne drvita na vrat na nos!</i>	na vrat na nos: 'naglo, na hitro, brez premišljanja'
Tretja zgodba: V VAMPIRSKEM GNEZDU	
<i>Vreme je res pokazalo zobe, kaj?</i>	pokazati zobe: '1. 'upreti se komu, uveljaviti svojo voljo' 2. 'zagosti komu'
<i>Nehajte afne guncat, mularija.</i>	afne guncati: 'vesti se, ravnati okoliščinam neprimerno, nedostojno, navadno neresno, norčavo'
<i>Presneti mulc. Na najbolj osnovno finto me je vrgel.</i>	vreči koga na finto: 'prevarati, zavesti koga'

Preneseni pomen – frazemi v stripu MIKI MUSTER 11

Frazem	Pomen frazema
Prva zgodba: V SVET TIŠINE	
<i>Z jezika si mi snel!</i>	vzeti komu besedo z jezika: 'reči prav to, kar je kdo hotel reči'
Druga zgodba: V AFRIKI	
<i>Zdaj pa pot pod noge, brdavs!</i>	vzeti pot pod noge: 'začeti iti, hoditi'
<i>Kdo prej pride, prej melje.</i>	'prvi ima prednost'
<i>Spet sva enkrat odnesla celo kožo.</i>	Odnesti celo kožo: 1. 'priti nepoškodovan, živ iz pretepa, nesreče, nevarnosti' 2. 'ostati na položaju, ne biti poražen' (mišljen je prvi pomen)
Tretja zgodba: OBRAČUN	
<i>Tista dva moja telebana je zagotovo spravil pod rušo.</i>	spraviti koga pod rušo: 'povzročiti smrt koga, ubiti koga'

Dobesedni pomen v stripu VELIKI VEZIR IZNOGUD

Primer	Razlaga
Prva zgodba: ČAROBNI DUH	
<i>Saj ste mi takoj padli v oko.</i>	Dobesedno, oseba, ki ji je to rekel, ga je udarila v oko.
<i>Neko kladivo sprašuje po vas. Pravi, da želi z vami zabijati čas.</i>	Nekdo je s čarovnijo drugega spremenil v kladivo, sebe pa po pomoti v žebelj, tako da bi ga kladivo lahko dobesečno zabijalo.
<i>Imeli so visokoleteče cilje.</i>	Izumili so balon na vroč zrak.
<i>Stara modrost pravi, da sovražnika raje glej z višine, kot pa zviška</i>	Imeli so izvidnico, ki je opazovala sovražnika z višine
Druga zgodba: DVOJNIK	
<i>Vajina podobnost prav tolče v oči</i>	Oseba, ki je bila omenjena, je govorca udarila v oko.
<i>Stvari moraš zastaviti na veliko in to z velikani!</i>	Veliki vezir je imel načrt, da se bo znebil kalifa s pomočjo velikanov.
<i>Saj veste, kdo bo na koncu doživel velikanski mat!</i>	Namig na velik šah na koncu zgodbe, osebi v stripu sta na koncu končali kot živi šahovski figuri.

<i>Saj že veste, koga bodo na koncu držali v šahu?</i>	Namig na velik šah na koncu zgodbe, osebi v stripu sta na koncu končali kot živi šahovski figuri.
<i>Upam, da bo vaša odločitev za zbijanje cene barke čimprej utonila v pozabo. Kaj ne vidiš, da se nama ponuja morje novih priložnosti?</i>	Osebi, ki govorita ti dve repliki, sta se znašli na toneči barki in sta pristali v morju.
<i>Hodimo po prstih</i>	Stopili so na velikanove prste
<i>Mislím, da je vse v njegovih rokah</i>	velikan ga drži v roki

Dobesedni pomen v stripu ASTERIX: LEGIONAR

Primer	Razlaga
<i>Če vaju vidijo takšna, vama populijo vse dlake.</i>	Vojaka sta si pustila rasti brado.

Dobesedni pomen v stripu IZNOGUD IN ČAROBNI STROJ

Primer	Razlaga
Prva zgodba: POT, KI NE VODI NIKAMOR	
<i>Kaj pa ta tako blede?</i>	Blesti: 'v vročici zmedeno govoriti', toda v tem primeru je mišljeno oglašanje kamele (bleeee).
Druga zgodba: POZLAČENA NESREČA	
<i>Rad bi vam predlagal zlata vreden posel! Ah, v metalurgiji ni prihodnosti ...</i>	V okviru posla bi moral nekoga spremeniti v pozlačen kip.
<i>Nihče mi ne poda roke!</i>	Vsi, ki se jih dotakne, se spremenijo v pozlačen kip, zato se ga nihče ne želi dotakniti.
<i>Pred vami je zlata priložnost!</i>	Nekoga mora spremeniti v pozlačen kip.
<i>Je tam notri kipar, ki vam bo vzel sapo</i>	Spremenil ga bo v kip.
<i>Imaš srečo, da imam zlato srce!</i>	Z dotikom lahko pozlati stvari.
Tretja zgodba: SKRIVNOSTNO MAZILO	
<i>Da teče kot namazano, je treba dobro podmazati. /Že iz njegovih besed se vidi, da je veliki vezir z vsemi žavbami namazan.</i>	S kremo je nameraval namazati nekoga.

Prenovitve/spremembe frazemov

Prenovitve/spremembe frazemov v stripu VELIKI VEZIR IZNOGUD

Primer	Frazem	Zakaj je bil spremenjen?
Prva zgodba: DVOJNIK		
<i>Vzel sem pot pod nogo.</i>	<i>vzeti pot pod noge</i>	Oseba, ki je uporabila frazem, ima samo eno nogo.

Prenovitve/spremembe frazemov v stripu ASTERIX: LEGIONAR

Primer	Frazem	Zakaj je bil spremenjen?
<i>Ja, skarabej me gloda.</i>	črv gloda: <i>'moreč, uničujoč občutek, misel'</i>	Uporabili so besedo skarabej namesto črv, najverjetneje, ker naj bi skarabeji prinašali srečo.

Prenovitve/spremembe frazemov v stripu ASTERIX IN BRITI

Primer	Frazem	Zakaj je bil spremenjen?
<i>Kot bi iskala slamo v kopici šivank!</i>	kot iskanje šivanke v kopici sena: <i>'delo, za katero ni možnosti, da bi bilo uspešno opravljeno'</i>	Da bi poudarili nenavadni govor književnega lika, za popestritev besedila.
<i>Zadetek v nigrum!</i>	zadetek v črno: <i>'je povsem ustrezal zahtevam, pričakovanju'</i>	"Nigrum" je latinska beseda, ki pomeni "črna".

Prenovitve/spremembe frazemov v stripu IZNOGUD IN ČAROBNI STROJ

Primer	Frazem	Zakaj je bil spremenjen?
Prva zgodba: POT, KI NE VODI NIKAMOR		
<i>Rad bi se vrnil v Roma, alora vse direzioni so buone, perche vse poti.</i>	vse poti vodijo v Rim: <i>'isti cilj, namen se lahko doseže na različne načine'</i>	Književni lik, ki je to izrekel, je Italijan, zato so nekatere besede zapisane v italijanščini.

Prenovitve/spremembe frazemov v stripu TINTIN: SONČEV TEMPELJ

Primer	Frazem	Zakaj je bil spremenjen?
<i>Kot bi iskali šivanko na vozu sena. Upam si reči celo: kot bi iskali seno na vozu šivank!</i>	Kot iskanje šivanke v kopici sena: <i>'delo, za katero ni možnosti, da bi bilo uspešno opravljeno'</i>	Prva poved je pravi frazem, druga pa njegova napačna ponovitev, ki jo je izrekel drug knjižni junak, ki je znan po nenavadnem govoru.

Prenovitve/spremembe frazemov v stripu ŠNOFIJEVA DRUŠČINA 3: Herojski hologram, prefrigani palček in besni barabin

Primer	Frazem	Zakaj je bil spremenjen?
Prva zgodba: ZEMLJA KLIČE NA POMOČ		
<i>Potekalo kot po mazivu za naše ladje.</i>	iti kot po maslu: 'íti gladko, uspešno, brez zapletljajev'	Zgodba se dogaja v prihodnosti, kjer ne poznajo prave hrane, zato so v frazemu omenili mazivo.

Prenovitve/spremembe frazemov v stripu Šofijeva družčina: Škratovi štumfi, rjasti robot in šmentani šofer

Primer	Frazem	Zakaj je bil spremenjen?
Prva zgodba: V VAMPIRSKEM GNEZDU		
<i>Jim bom že pokazal, da z mano ni dobro česna zobati.</i>	ni dobro češenj zobati s kom: 'ni dobro imeti opravka s kom, je neprijeten, neznosen, ošaben'	V celotni zgodbi se namiguje na vampirje, zato so uporabili besedo "česen" namesto "češnja", ker ga vampirji ne marajo.

Neknjžne zvrsti jezika in slogovno zaznamovane besede

Slogovna vrednost besed v stripu ŠNOFIJEVA DRUŠČINA 3: Herojski hologram, prefrigani palček in besni barabin

Primer	Pomen, zaznamovanost
<i>prefrigan</i>	pogovorno: 'prebrisan'
<i>kodrlajsasta</i>	pogovorno: 'ki je različnih, nedoločnih barv'
Prva zgodba: ZEMLJA KLIČE NA POMOČ	
<i>bebci</i>	1. 'omejen, neumen človek; 2. nekdanj 'duševno nerazvit, slaboumen človek'
<i>vigred</i>	narečno koroško: 'pomlad'
<i>devžej</i>	pokrajinsko koroško: 'žep'
<i>šraubenciger</i>	spremenjen zapis pogovorne besede šraufenciger: 'izvijač'
<i>Lejte!</i>	pogovorno: 'glejte, poglejte'
<i>Kje imate žmigovc, banda frdamana?!</i>	prilagojen zapis pogovorne besed žmigavec: 'smerni kazalec'
<i>Leopodium Alpinium</i>	strokovna beseda za rožo (očnica)
Druga zgodba: O TABORNIKI IN BOGOVIH	
<i>Hudo je igral kitaro.</i>	slengovsko: 'zelo dobro'
<i>komade</i>	1. pogovorno: 'kos, primerek'; 2. publicistično: 'umetniško delo, stvaritev, zlasti gledališka ali glasbena'
<i>Ne štekam.</i>	pogovorno: '(ne) razumem'
<i>Ena pokvarjena piksna me ne bo zafrkavala!</i>	pogovorno: 'konzervna škatla'

<i>Dej ju.</i>	pogovorno: daj
<i>Dej me podej gor.</i>	pogovorno: podaj
<i>A tut perunike bereta?</i>	pogovorno: tudi
<i>falotek</i>	manjšalnica od <i>falot</i> , čustveno zaznamovana beseda
<i>fino</i>	pogovorno: višje, bolj izbrane vrste
<i>Ljudje ne vejo, kuku koristne rošče so to. Če imata cajt, vama puvem legendo.</i>	pogovorno
<i>Enkrat je pršu eden iz SAZU in snemou legende za arhiv, pa sm se naučiva lepo povedat.</i>	pogovorno
<i>Ne biksaj ga!</i>	(biksati ga) pogovorno: 'počenjati neumnosti, lahkomiselnosti'
<i>Crknjen sem!</i>	pogovorno: 'utrujen'
<i>Z uno Morano. Zadnje časa se spet smuka tle okoli.</i>	pogovorno
<i>Ampak te bo stal unte telefon iz varžeta.</i>	pogovorno: 'žep'
<i>Kakšen predpotopen cegu!</i>	Pogovorno: 'star telefon'
<i>zafrkancije</i>	Pogovorno: 'zbadanje'
<i>Tiho, smotko!</i>	manjšalnica slabšalnice (izraža naklonjenost)
<i>Štor!</i>	slabšalnica
<i>Škrat še teveja ne more gledat u miru!</i>	pogovorno
<i>Nubenga ni doma!</i>	pogovorno
Tretja zgodba: BEVSKAJOČI VITEZ	
<i>Bejšte stran, luzerji!</i>	slabšalnica, pogovorno
<i>Kva se nastavlata, kmetavza!</i>	slabšalnica, pogovorno
<i>Lej!</i>	pogovorno: poglej
<i>ratalo</i>	pogovorno: 'uspelo'
<i>štuporamo</i>	pogovorno: 'nositi na ramenih'
<i>Zdej pa bodi koristen in mi pomagej.</i>	pogovorno
<i>Do finala itak ne boš zdržou, da bi te ruknu na tla.</i>	pogovorno
<i>Prnes mi mulca!</i>	pogovorno
<i>Prec, šefe!</i>	pogovorno
<i>Prid, tamau!</i>	pogovorno
<i>Bulo misli, da rabš bule, da se boš znou obnašat!</i>	pogovorno
<i>težit</i>	pogovorno: 'nadlegovati'
<i>Si pa korajžen, da se tkole špilaš z mano! Usaka bolha, k jo mam, te lahko stolče. A štekaš? Z Bulotom se ne zafrkava! Ja, mulc, a si slišou?</i>	pogovorno
<i>A hočeš eno okrog kepe?</i>	pogovorno: 'glava'
<i>Tale bo direkt ruknu rep med noge.</i>	pogovorno
<i>telebnili</i>	pogovorno: 'padli'
<i>luštkan kužek</i>	kužek: manjšalnica in ljubkovalnica od besede pes, kuža
<i>Ampak usaj z enim se morem spopast. Odneste tole Šnofiju!</i>	pogovorno
<i>Toko je! Podkupte ga, da bo padu u prvi rundi.</i>	pogovorno
<i>Kolk zlata! Lahko bi si naredu zlate nosne rinkel!</i>	pogovorno
<i>Za vsak dan u tednu eno.</i>	
<i>Jest bi mu useen zraven dau še bolhe!</i>	pogovorno

<i>Bulo pravi, da boš padu v prvi rundi! Bulo bo zmagau, ti pa dobiš ta keš!</i>	pogovorno
<i>Če je Bulo rekel, da uzem, boš uzeu! A štekaš?</i>	pogovorno
<i>Tle maš zlato!</i>	pogovorno
<i>Bejž, oproda! Tle smo fertik!</i>	pogovorno
<i>bumbar</i>	slabšalnica
<i>In pol, ko bom iz Šnofija naredu pasje brikete, mi boš izročila pokal, princeska. Tudi zašvicu ne bom, ko ga bom sklatu s konja!</i>	pogovorno
<i>Kaj je, cucek. A si se pricijazu pogledat zmagovalca? Mi boš posodu šajtrgo, da bom z njo pelau pokal?</i>	pogovorno (šajtrga: 'samokolnica'), cucek: slabšalnica
<i>Padu boš kot vsi drugi!</i>	pogovorno
<i>A mu kej nastavimo? Al pa podstavimo? Seveda, da mu dejte! Kako sem pa prišeu do finala?</i>	pogovorno
<i>Mal sem ga ošpičiu!</i>	pogovorno
<i>Kaj buljite?</i>	pogovorno buljiti: 'strmeti'
<i>Bejžmo!</i>	pogovorno: bežimo

Slogovna vrednost besed v stripu ŠNOFIJEVA DRUŠČINA: škratovi štumfi, rjasti robot in šmentani šofer

Primer	Pomen, zaznamovanost
<i>štumfi</i>	pogovorno: 'nogavice'
<i>šofer</i>	pogovorno: voznik
Prva zgodba: IZGUBLJENI V NAROBNIJI	
<i>Ne bodi taka boječka!</i>	slabšalnica
<i>spremenil v pošastko</i>	manjšalnica od <i>pošast</i>
<i>Kolegi me zafrkavajo.</i>	pogovorno
<i>pobalinček</i>	manjšalnica slabšalnice (izraža naklonjenost)
<i>carske</i>	pogovorno: 'zelo dobro'
<i>fino</i>	pogovorno: 'ki je višje, bolj izbrane vrste'
<i>Sivuple, kompanija!</i>	pogovorno
<i>V mojem skromnem domku</i>	domku: manjšalnica od <i>dom</i>
<i>Bojda so zadnje časa precej redki.</i>	star. 'baje'
<i>Uh, koliko prijateljčkov imaš.</i>	Prijateljčki: ljubkovalno prijatelji
Druga zgodba: SKRIVNOST IZGINULIH UČITELJEV	
<i>Da ga ni sram, falota.</i>	falot: slabšalnica
<i>Za takega kerlca se vama ni treba bati.</i>	pogovorno
<i>pokracan list</i>	pogovorno
<i>klapa</i>	pogovorno
<i>Ovbe!</i>	zastar. 'joj, ojoj'
<i>ščene</i>	slabšalnica
<i>Če si se prišel norčevat iz mene, si ga močno pokronal.</i>	pogovorno
<i>Pusti ga, naj blebeta.</i>	pogovorno: govori

Tretja zgodba: V VAMPIRSKEM GNEZDU	
<i>anorak</i>	pogovorno: vetrovka
<i>Kaj je ta džumbus?</i>	pogovorno
<i>Pamž me je naplahtal!</i>	pogovorno
<i>Ne bom dovolil, da mi sfižijo načrte.</i>	pogovorno
<i>Dober kofetek. Čudno, da me ni nič zbrihtal.</i>	pogovorno
<i>Kaj pa počneta, falota frdamana? A se takole spravlja na nemočno deco?</i>	pogovorno
<i>kifeljci</i>	pogovorno: policisti
<i>Raje vojska vampirjev kot minuta tega cigumiguja!</i>	pogovorno
<i>Samo malo sem kinknil.</i>	pogovorno
<i>Pridno sedite, mularija. Nekam sem še dremuckav, zato bom glasbo navil bolj na glas, da ne zaspim.</i>	pogovorno

Slogovna vrednost besed v stripu MIKI MUSTER 11

Primer	Pomen, zaznamovanost
Prva zgodba: V SVET TIŠINE	
<i>Hej stari, si doma?!..</i>	pogovorno
<i>... Kod pa rogovili v tem mrazu?..</i>	pogovorno
<i>Provijant, dragi moj, provijant!</i>	proviant: starinsko 'hrana za na pot, zlasti za kako skupino, vojake'
<i>Kdo pa tako jadikuje?</i>	pogovorno
<i>Pobrisal jo je!</i>	pogovorno
<i>Odpri oči, stara kost!</i>	pogovorno
<i>Niti beliča ni več.</i>	pogovorno
<i>Ker na drugi strani potopljene ladje nisem našel niti ficka.</i>	pogovorno
<i>Nekakšna polomljena barkača</i>	pogovorno
<i>Meni se toži po moji bajti in ...</i>	pogovorno
<i>Spokajva!</i>	pogovorno: odidiva
<i>Pod ključem pač ... v kehi!</i>	pogovorno: v zaporu
<i>stražmojster</i>	v stari Avstriji podčastniški čin ali nosilec tega čina
<i>Da me imata moja najboljša prijatelja za takega tepca!</i>	tepec: slabšalnica
<i>Svoje cekinčke sem skrtil, vrečko pa napolnil s takimile kamenčki.</i>	cekinčki, kamenčki: pomanjševalnici
Druga zgodba: V AFRIKI	
<i>pihalnik</i>	pogovorno: puška
<i>Streljati na uboge živalce pa ne morem.</i>	manjšalnica in ljubkovalnica od "živali"
<i>No, priznam, da sem vso noč gruntal in pogruntal, da tvoj predlog niti ni tako slab.</i>	pogovorno
<i>Tista mrha ni vredna niti piast</i>	mrha: slabšalnica
<i>Pozabila sva vprašati, kako se to reč šofira.</i>	pogovorno: vozi
<i>Ker je crknil.</i>	pogovorno: umrl

<i>Le počakaj, falot!</i>	falot: slabšalnica
<i>Kakšna mrcina.</i>	mrcina: slabšalnica
<i>Presneto trdo butico imaš.</i>	pogovorno: 'glava'
<i>ženščini</i>	slabšalnica
<i>Babe!</i>	slabšalnica
<i>šopanje</i>	pogovorno: 'hranjenje na silo'
<i>žlobudrali</i>	pogovorno: 'govorili'
<i>Čuj, Zvitorepec!</i>	pogovorno: poslušaj
Tretja zgodba: OBRAČUN	
<i>Bolj spoštujejo zakon kot ta tvoja drhal.</i>	slabšalnica
<i>Poglej to gnido, šef!</i>	slabšalno: gnida 'nepomemben, malovreden človek'

Slogovna vrednost besed v stripu VELIKI VEZIR IZNOGUD

Primer	Pomen, zaznamovanost
Prva zgodba: ČAROBNI DUH	
<i>šlape</i>	pogovorno: natikači

Slogovna vrednost besed v stripu ASTERIX: LEGIONAR

Primer	Pomen, zaznamovanost
<i>jako poetičen</i>	arhaizem: 'zelo, hudo'

Slogovna vrednost besed v stripu ASTERIX IN BRITI

Primer	Pomen, zaznamovanost
<i>Bejžmo!</i>	pogovorno: bežimo
<i>Prosim za zamero.</i>	arhaizem: 'opravičevati se za kaj, prositi odpuščanja za kaj'
<i>gorko vodo</i>	gorek: 'ki ima zmerno visoko temperaturo'
<i>Imam bratiča.</i>	bratič: 'nečak'
<i>Divno! Predivno!</i>	arhaizem: <i>díven</i> : 'čudovit, sijajen'
<i>Brez dvojbe.</i>	<i>dvójba</i> zastar. 'dvom'
<i>imovit</i>	star. 'bogat, premožen'
<i>Evo nas!</i>	pogovorno: tukaj smo!
<i>Je premalo mlačno, kali? Vam ga posegrejem?</i>	star. 'izraža vprašanje po potrditvi domneve'
<i>Jako v redu.</i>	arhaizem: 'zelo, hudo'
<i>Zaspančkan sem.</i>	otročka beseda za "zaspan"
<i>švohoten</i>	pogovorno
<i>Ovbe!</i>	zastar. 'joj, ojoj'
<i>Klofamo, oklofaš, sklofamo.</i>	pogovorno: tepsti, pretepsti
<i>mulo</i>	slabšalno za mladega fanta

Slogovna vrednost besed v stripu IZNOGUD IN ČAROBNI STROJ

Primer	Pomen, zaznamovanost
Prva zgodba: GENIALNI STROJ	
<i>Spokajte se noter!</i>	pogovorno: pojdite noter
Druga zgodba: SKRIVNOSTNO MAZILO	
<i>ratluk</i>	gastr. 'orientalska slaščica iz kuhanega škroba in sladkorja z dodatkom dišav in barvil'

Slogovna vrednost besed v stripu TINTIN: SEDEM KRISTALNIH KROGEL

Primer	Pomen, zaznamovanost
šaržer	voj. žarg. 'priprava za vlaganje nabojev v orožje'

Tvorjenke (priložnostnice) v stripih**Priložnostnice v stripu VELIKI VEZIR IZNOGUD**

Primer	Razlaga
<i>Iznogud</i>	Is-not-good (ni nič dobrega, izgovorjeno s francoskim naglasom)
<i>Abis Mehrad</i>	A bi smeh rad
Prva zgodba: HORDA	
<i>Temudžin</i>	Temu džin (temu dajte džin)
<i>Bludžin</i>	Blue džin (vrsta alkoholne pijače)

Priložnostnice v stripu ASTERIX: LEGIONAR

Primer	Razlaga
<i>Obelix</i>	" <i>Obélisque</i> " (obelisk, velika kamnita skulptura) oziroma znak †, lahko izhaja iz grške besede " <i>Obelias/Ovelias</i> " (merjasec)
<i>Asterix</i>	" <i>astérisque</i> " kar pomeni znak * in iz grške besede "aster" (zvezda)
<i>Panoramix</i>	iz grške besede "panorama" ali " <i>panoramix</i> ", pomeni razgled ali tisti, ki vidi vse
<i>Sitotix</i>	sitotisk: tisk z uporabo
<i>Pnevmatix</i>	namig na pnevmatično kladivo
<i>Tragikomix</i>	tragedija in comedija
<i>Kamnobrus</i>	kamen in brus
<i>Plazadetoros</i>	Plaza de Toros je arena za bikoborbe v Španiji
<i>HCl – Acidkloridix</i>	HCL je vohunska šifra, v resnici pa je to kemijska formula za klorovodikovo kislino (acid: kislina, klorid: s klorom)

Priložnostnice v stripu ASTERIX IN BRITI

Primer	Razlaga
<i>O'torinolaringologix</i>	Iz besede "otorinolaringolog".
<i>Tullius Stratocumulus</i>	Stratocumulus je vrsta oblakov.
<i>Gaj Nicneplacij</i>	Priimek izhaja iz besedne zveze "nič ne plača".
<i>Claudius Lapsus</i>	" <i>Lapsus</i> " pomeni napako v latinščini.

<i>Hiphurax</i>	Iz vzklika "hip hura!".
<i>Teden-konec</i>	Konec tedna.

Priložnostnice v stripu IZNOGUD IN ČAROBNI STROJ

Primer	Razlaga
Prva zgodba: GENIALNI STROJ	
<i>čaronalnik</i>	Računalnik, ampak ker čara, je čaronalnik.
Druga zgodba: POT, KI NE VODI NIKAMOR	
<i>Kron Anonsel</i>	Kronan osel (samo spremenjeni presledki med besedami).
<i>Kamelštoparjev</i>	Iz besede avtoštoparji, ker pa v zgodbi ni avtov, so namesto njih uporabljene kamele.
<i>Poslednji karavanseraj pred kamelcesto.</i>	Iz besede avtocesta, ker pa v zgodbi ni avtov, so namesto njih uporabljene kamele.
<i>Kamelomehanika</i>	Iz besede avtomehanika, ker pa v zgodbi ni avtov, so namesto njih uporabljene kamele.
Tretja zgodba: SKRIVNOSTNO MAZILO	
<i>Itsnotsobad – ime pomorščaka</i>	It's not so bad ('ni tako slabo').

Priložnostnice v stripu ŠNOFIJEVA DRUŠČINA 3: Herojski hologram, prefrigani palček in besni barabin

Primer	Razlaga
Prva zgodba: ZEMLJA KLIČE NA POMOČ	
<i>8-D kino</i>	iz besedne zveze 3-D kino
<i>švigoskočni pogon</i>	pogon, ki omogoča zelo hitro premikanje; šviga in skače
<i>grdonjuhi</i>	izmišljena beseda
<i>štrunkl</i>	izmišljena beseda

Besedne igre

Besedne igre v stripu VELIKI VEZIR IZNOGUD

Primer	Razlaga
<i>Veliki Vezir (meter in pol s šlapami vred)</i>	Veliki je častni naziv, ne velikost.
<i>Hočem biti kalif namesto kalifa!</i>	Ponavljjanje besed.
Prva zgodba: ČAROBNI DUH	
<i>Kakšna šlamastika! Šlampasto sta švignila peš v pošiljko šlap!</i>	Soglasniški stik ali aliteracija.
Druga zgodba: URADNI OBISK	

<i>Vse od grožnje z mletjem, premlevam.</i>	Ponovitev podobne besede, ki ima drugačen pomen.
Tretja zgodba: PRIROČNI POMOČNIKI	
<i>Preobleka mi je kar malo ušla iz buče.</i>	Buča v povedi pomeni glava, namiguje pa na preobleko trgovca z bučami, na katero je pozabil.
Četrta zgodba: HORDA	
<i>Vabi k sebi v jutro ... V jurto, bedak, ne v jutro!</i>	Uporaba napačne besed s podobnim zapisom.
<i>Jedla bova jogurt za dobro jutro. Naj nama prineso! Prinesel sem dobro jurto.</i>	Uporaba napačne besed s podobnim zapisom.
<i>Dovolj imam teh trapastih juter, pa jurt ... zdaj pa še jogurt! V svoji jutri bom počakal na boljši jurti!</i>	Uporaba napačne besed s podobnim zapisom.
<i>Malo reda tam v hordi, prosim!</i>	slabšalno: 'velika skupina nasilnih ljudi, navadno vojakov', od katerih ne pričakujemo reda
<i>Reši se, kdor se mora! Ne vem, če se morem, vem pa, da se moram.</i>	Izmenična uporaba glagolov 'morati' in 'moči'.
<i>Človek, ne jezi se!</i>	Danes je to ime družabne igre, v stripu pa je to navodilo.
<i>In z duhovnimi enotami</i>	duh iz šlap (natikačev)
<i>Stoj! Jaz že stojim, ampak sede! Jaz pa sedim, in to stoje!</i>	Uporaba naglasov, da beseda 'stoj' pomeni različno.
<i>Tatarski humor je kot biftek: zmešan.</i>	Namig na tatarski biftek, ki je zmešan.
<i>Čas je za postavitev jurt (slika z jogurtom sredi travnika) . Piše jurt, ne jogurt!</i>	Uporaba napačne besed s podobnim zapisom.
<i>Za vselej vrnil na vzhod z jogurti, jurtami in z jetnikom, ki še čaka na boljši jutri</i>	Uporaba besed s podobnim zapisom.
Peta zgodba: DVOJNIK	
<i>Izvajal manevre s svojimi pomorskimi silami</i>	Igral se je potapljanje ladjic.
<i>Malo tišine, tekač, to ni laufarija. Pri šahu je potrebna koncentracija!</i>	Mišljen je tekač kot šahovska figura, laufarija pa pomeni tekanje.

Besedne igre v stripu ASTERIX: LEGIONAR

Primer	Razlaga
<i>Kje so informacije? Ne vem. Vprašajte na informacijah, tam vas bodo informirali.</i>	Uporaba podobnih besed, poleg tega je takšno navodilo nesmiselno, saj ne moraš vprašati pri informacijah, če ne veš, kje so.
<i>Naprej moji vrli! Ampak mi nismo tvoji vrli! Ej! Ti tu so moji vrli!</i>	Vrli zastarelo pomeni spoštovani, moji vrli je torej naziv, ki ga uporabljamo za nazivanje ljudi.
<i>V falango! V kvadrat! V križ! V krog! V polmesec!</i>	Falanga je rimska bojna formacija, preostale pa ne.
<i>Reši se, kdor se more! Ne vem, če se lahko, ampak bom poskusil!</i>	V prvi povedi je uporabljen glagol "morati", v drugi povedi pa se upošteva, kot da bi uporabili glagol "moči".

Besedne igre v stripu IZNOGUD IN ČAROBNI STROJ

Primer	Razlaga
Prva zgodba: GENIALNI STROJ	
<i>Vpeljal sem tekočo vodo</i>	Nosi jo suženj, ki teče.
<i>Stroja ne potrebujem, da množi, ampak zato, da enega odšteje.</i>	Stroj zna množiti, književni junak pa bi rad dobil namig, kako naj se nekoga znebi.
<i>Batina</i>	Ime človeka, ki udarja na gong, batina pomeni udarec, biti tepen.
Druga zgodba: CESTA, KI NE VODI NIKAMOR	
<i>Ta tip je nor! S pettoncem prehiteva! Ti bom že pokazal! Tvoj slon bo še žrl prah za mojo kamelo!</i>	Slon ima lahko pet ton, zato je imenoval "pettonec".
Tretja zgodba: POZLAČENA NESREČA	
<i>Vinjeta za slone. Za nakup bodo vodniki slonov morali stati v kolonah! _____V kolonah dolgih kot slonji kolon!</i>	Kolon je del črevesa, v zapisu je podoben besedi kolona.
<i>In ta statua bo spremenila moj status, saj bom končno postal kalif namesto kalifa!</i>	Uporaba podobnih besed: <i>statua</i> je kip, <i>status</i> pa položaj v družbi.
<i>gori na gori.</i>	Prvi <i>gori</i> pomeni, da je nekaj zgoraj, drugi pa se navezuje na goro.
<i>na temačnih pobočjih temne gore</i>	Ponavljjanje podobnih besed, pobočja temne gore ne morejo biti svetla (bistroumni nesmisel).
Četrta zgodba: KALIFOVO ŽEZLO	

<i>To vaše odklepanje mi že pošteno kravžlja živce!</i>	Pike nakazujejo premor in odlašanje, književni junak je nameraval reči <i>lase</i> , saj so vrata odklepali z njegovo sponko za lase, ki jo je moral vsakič znova vzeti iz las.
Peta zgodba: SKRIVNOSTNO MAZILO	
<i>Rad bi videl slona za pomorščaka Itsnotsobada!</i>	Oseba je želela, da pripeljejo slona, namesto tega pa so mu prinesli očala, da bi bolje videl.

Besedne igre v stripu TINTIN: SEDEM KRISTALNIH KROGEL

Primer	Razlaga
<i>Ja, gre ... Ne moremo reči, da ne gre</i>	Ponovitev enake besede.
<i>Tukaj Petek .. ne, ne Svetek, Petek</i>	Zamenjava dveh podobnih besed, ki se rimata: Petek – Svetek.
<i>Dolžnost je dolžnost. Rekel bi še več: to je dolžnost.</i>	Ponovitev enake besede.

Besedne igre v stripu ASTERIX IN BRITI

Primer	Razlaga
<i>Bučo sem dobil v glavo!</i>	Buča je pogovorni izraz za glavo.

Besedne igre v stripu ŠNOFIJEVA DRUŠČINA 3: Herojski hologram, prefrigani palček in besni barabin

Primer	Razlaga
Prva zgodba: ZEMLJA KLIČE NA POMOČ	
<i>Tole je planet za zapet. Preveč zadrgnjeno deluje.</i>	Planet ima zadrgo.
Druga zgodba: O TABORNIKIH IN BOGOVIH	
<i>To bo mala malica! Zvečer pa še velika malica!</i>	Prva poved je frazem, druga pa se nanaša na dejansko malico, ki jo bodo jedli zvečer.
<i>Hiti, kot le more, ampak pravi, da je vsa trda.</i>	Poved se navezuje na ajdovsko deklico, ki je iz kamna.
Tretja zgodba: BEVSKAJOČI VITEZ	

<i>Bulo misli, da rabš bule, da se boš znou obnašat!</i>	Uporaba podobnih besed z različnim pomenom, <i>Bulo</i> je ime, <i>bule</i> pa so buške.
<i>Po slonovem sendviču bom z veseljem zmazal še pasjo radost! No, bolj pasjo bridkost!</i>	Pasja radost je vrsta klobas, književni junak pa je s tem mislil, da bo premagal psa.
<i>Črevca so me pustila na cedilu. Pravzaprav so kot cedilo ...</i>	<i>Pustiti nekaj na cedilu</i> je frazem, kot cedilo pa v tem primeru pa pomeni drisko.
<i>Bik nerodni!</i>	Tako so užalili dejanskega bika.
<i>Ne hodimo vsi s kurami spat!</i>	To je sicer frazem, v stripu pa je to izrekel petelin.
<i>Tokrat ne bosta mešala štren! Bova raje midva vaju zvezala s štreno!</i>	<i>Mešati štrene</i> je frazem, zvezati nekoga s štreno pa pomeni, da nekoga zvežeš z vrvjo, uporabljeni sta podobni besedi z različnim pomenom.

Besedne igre v stripu ŠNOFIJEVA DRUŠČINA: škratovi štumfi, rjasti robot in šmentani šofer

Primer	Razlaga
Prva zgodba: IZGUBLJENI V NAROBNIJI	
<i>Ne, ne, ne, ne tako veliko uslugo. Bolj visoko. Metal sem na koš, pa se mi je žoga zagostila med tablo in obroč in je ne morem spraviti dol.</i>	"Velika usluga" pomeni, da narediš nekaj, kar bo nekemu zelo pomagalo, "visoka usluga" pa ni ustaljena besedna zveza, tukaj je bila uporabljena, ker opisuje vrsto usluge.
<i>Švigašvagačez? Kaj še šviga? Kaj švaga? Zakaj metla že? Bo šviga pometla švago? Če metla švigne švago ...</i>	Ponavljjanje podobnih besed.

Ironija

Ironija v stripu ASTERIX: LEGIONAR

Primer	Razlaga
<i>In težka je z mano, ko sem tako plašen!</i>	To ni bilo izrečeno ironično, ironija je, ker je to rekel Obelix, ki pa ni plašen.
<i>Bi mogoče rada kaj bolj izbranega? In sladkarije? Želita tudi sladkarije?</i>	To je bil odgovor kuharja v vojski, ko sta se Asterix in Obelix pritožila glede hrane, ironijo označujejo tudi narisani ptički in rožice okoli oblčka z besedilom.
<i>(Hip hip ... uničijo ladjo) Hura!</i>	Vzklík "Hura!" je bil mišljen kot ironično nadaljevanje "Hip hip," saj so jim medtem uničili ladjo.
<i>Zadnja stopna rimskega razporejanja: beg vsevprek.</i>	Beg vsevprek ni vrsta razporejanja, pač pa je neorganiziran umik.

Ironija v stripu IZNOGUD IN ČAROBNI STROJ

Primer	Razlaga
Prva zgodba: KALIFOVO ŽEZLO	
<i>ganljiv obred</i>	Obred ni ganljiv, saj lahko vodi v usmrtimev.
<i>Ta vaš vztrajen in neutemeljen optimizem je prav je prav ganljiv, šef!</i>	Ironijo smo lahko razbrali iz konteksta, na to namiguje tudi beseda <i>neutemeljen</i> , ki ne bi bila uporabljena, če bi bil stavek mišljen dobesedno.
Druga zgodba: SKRIVNOSTNO MAZILO	
<i>Dvorane so razkošno okrašene, za kar je poskrbel Iznogud osebno.</i>	Ironijo smo razbrali s slike, na njej je bil namreč narisani en sam okrask.

Ironija v stripu TINTIN: SEDEM KRISTALNIH KROGEL

Primer	Razlaga
Očarljiv večer, ni kaj!	Večer ni bil očarljiv, književna lika so vrgli iz gledališča

Ironija v stripu TINTIN: SONČEV TEMPELJ

Primer	Razlaga
<i>Ali misliti povzročiti še kako katastrofo ali kaj?</i>	Nihče ne povzroča katastrof nalašč.
<i>Nekaj pa mi je kristalno jasno: naslednje počitnice bom preživel prav tukaj. Tukaj se človek lahko res dobro spočije ...</i>	Književni lik je to izrekel v deževnem gozdu, kjer se mu je zgodilo že veliko nesreč.
<i>Kako prijetno, ni kaj!</i>	Poved se navezuje na grobnico, kjer pa je težko prijetno.
<i>tale dva veseljaka</i>	Besedna zveza se navezuje na mumiji, ki ne moreta biti veseljaka, ker sta mrtva.
<i>Zelo dobro, kot lahko vidite, hvala!</i>	To je književni lik izrekel, medtem ko je bil privezan na steber, ker so ga nameravali žrtvovati bogu.

Ironija v stripu ŠNOFIJEVA DRUŠČINA 3: Herojski hologram, prefrigani palček in besni barabin

Primer	Razlaga
Prva zgodba: O TABORNIKI IN BOGOVIH	

<i>Aua! Z bulerji si mi priletela naravnost na zdravi gleženj! Oprosti, nisem vedela, da hočeš, da ciljaj na zvitega!</i>	Na noben gleženj ni pristala nalašč.
Druga zgodba: BEVSKAJOČI VITEZ	
<i>Če tole ni veličastni vitez Šnofi!</i>	Ta stavek ne bi bil ironičen, če ga ne bi izrekel Šnofijev nasprotnik.

Ironija v stripu MIKI MUSTER 11

Primer	Razlaga
Prva zgodba: V AFRIKI	
<i>Lepo! Zdaj lahko celo izbirava: lahko se dava požreti kar surova ali pa lepo rumeno zapečena in s sočivjem ...</i>	To, da te nekdo poje, ni lepo.
<i>Naš junak je "srečno" pristal na strmi obali reke.</i>	Na ironijo nakazujejo narekovaji, junak se je zaletel v drevo.
<i>Dobro zabavo, babe!</i>	To je bil komentarjev dveh stražarjev, ko sta ugotovila, da morata strežnici iti prat perilo sredi noči, pri tem pa se težko zabavaš.
<i>Ko bosta mesec ali dva gradila cesto skozi puščavo, vama bo prav gotovo še prijetneje.</i>	Nikomur ni prijetno med gradnjo ceste v puščavi.

Rima

Rima v stripu VELIKI VEZIR IZNOGUD

Primer	Rima
Prva zgodba: HORDA	
<i>Na njenem čelu sem bom podal pred sovraga, da rojak prost bo vsak, ne vrag le sosed bo mejak ...</i>	rojak – mejak

Rima v stripu ASTERIX: LEGIONAR

Primer	Rima
<i>Bo mirno plavala nam naša barka, če bo tako hotela dobra parka...</i>	barka – parka

Rima v stripu ASTERIX IN BRITI

Primer	Rima
<i>Mi smo vojska Rima, pijemo ga prima!</i>	Rima – prima
<i>Naj živijo Briti, kar naprej naliti!</i>	Briti – naliti

Rima v stripu ŠNOFIJEVA DRUŠČINA 3: Herojski hologram, prefrigani palček in besni barabin

Primer	Rima
Prva zgodba: BEVSKAJOČI VITEZ	
<i>Pravica skazica</i>	pravica – skazica
<i>Ti si moj prvak! Prav nihče ti ni enak!</i>	prvak – enak

Rima v stripu MIKI MUSTER 11

Primer	Rima
Prva zgodba: V AFRIKI	
<i>Toda red je red, najprej prebavi tole predjed.</i>	Red – predjed

PRILOGA 2: ANKETNI VPRAŠALNIKI

ANKETA ZA DIJAKE in OSNOVNOŠOLCE:

Pozdravljeni, sem dijakinja mariborske gimnazije in pripravljam raziskovalno nalogo z naslovom *Stripi: za branje ali za v peč?* Cilj mojega raziskovanja je analizirati pogosto uporabljena jezikovno-slogovna sredstva v stripih in ugotoviti, ali se priljubljenost stripov razlikuje med spoloma. Razmisliti želim tudi o uporabi stripov med učnim procesom.

Anketa je anonimna, za izpolnjevanje boste porabili približno pet minut. Zbrane podatke bom obravnavala zaupno in analizirala na splošno, uporabljeni pa bodo le za pripravo te raziskovalne naloge. Hvala za sodelovanje.

1. Spol (označi):

- Ženski
- Moški
- Drugo

2. Starost (napiši): _____

3. Kdaj si nazadnje prebral kakšen strip? (Označi.)

ODGOVORI ZA DIJAKE:

- v tem letu
- v srednji šoli
- v zadnji triadi osnovne šole
- v drugi triadi osnovne šole
- v prvi triadi osnovne šole
- stripov ne berem

ODGOVORI ZA OSNOVNOŠOLCE:

- v tem mesecu
- v tem letu
- v drugi triadi osnovne šole
- v prvi triadi osnovne šole
- Stripov ne berem

4. Zakaj stripov ne bereš (več)? (Označi. Možnih je več odgovorov.)
- Stripi so namenjeni fantom.
 - Stripi so namenjeni dekletom.
 - Stripi so namenjeni mlajšim otrokom.
 - Vsebina ni zanimiva.
 - Raje berem poučno literaturo.
 - Raje berem debelejšje knjige.
 - Stripi, ki bi jih rada brala/bral, niso dostopni pri nas.
 - Nimam časa.
 - Ne maram branja.
 - Drugo: _____
5. Katere spodaj naštete stripe poznaš? (Označi. Možnih je več odgovorov.)
- Lucky Luke (Srečni Luka)
 - Tintin
 - Peanuts (Mulčki)
 - Garfield
 - Alan Ford
 - Scooby Doo
 - Asterix
 - Iznogud
 - Dogodivščine Zvitorepca, Lakotnika in Trdonje
 - Diareja
 - Gugalnica
 - Marvel Comics
 - DC Comics
 - Disneyevi stripi
 - Drugo: _____
6. Katere spodaj naštete stripe poznaš? (Označi. Možnih je več odgovorov.)
- Lucky Luke (Srečni Luka)
 - Tintin
 - Peanuts (Mulčki)
 - Garfield
 - Alan Ford

- Scooby Doo
- Asterix
- Iznogud
- Dogodivščine Zvitorepca, Lakotnika in Trdonje
- Diareja
- Gugalnica
- Marvel Comics
- DC Comics
- Disneyevi stripi
- Drugo: _____

7. Stripe s kakšno tematiko imaš najraje? (Označi. Možnih je več odgovorov.)

- pustolovsko
- razreševanje zločinov
- fantazijsko
- ljubezensko
- politično
- dogodki iz vsakdanjega življenja
- zgodovinsko
- superjunaki
- drugo: _____

8. Katere od naštetih jezikovno-slogovnih sredstev si opazil v stripih? (Označi. Možnih je več odgovorov.)

- Ironija
- Frazemi (pregovori, stalne besedne zveze)
- Besedne igre
- Nebesedni spremljevalci besedila (npr. majhne sličice v oblaku z besedilom, ki ponazorijo, kako je bilo to besedilo izrečeno, ležeči ali krepki tisk ...)
- Rimanje
- Onomatopoija (posnemanje zvokov, npr. tok tok ali čiv čiv)
- Slogovno zaznamovane besede (starinske besede, narečne besede ...)
- Besede v tujih jezikih
- Drugo: _____

9. Ali misliš, da so stripi lahko koristni pripomočki pri učenju? (Označi.)
- Ne, zmedejo me.
 - Da, tako si lažje zapomnim snov.
 - Da, če jih uporabimo za razlaganje književnih del.
 - Ne, ne zdijo se mi nesmiselni.
 - Vseeno mi je.
 - Drugo: _____

Odgovorili ste na vsa vprašanja v tej anketi. Hvala za sodelovanje in vašo pomoč pri moji raziskovalni nalogi.

ANKETA ZA ODRASLE

Pozdravljeni, sem dijakinja mariborske gimnazije in pripravljam raziskovalno nalogo z naslovom *Stripi: za branje ali za v peč?* Cilj mojega raziskovanja je analizirati pogosto uporabljena jezikovno-slogovna sredstva v stripih in ugotoviti, ali se priljubljenost stripov razlikuje med spoloma. Razmisliti želim tudi o uporabi stripov med učnim procesom.

Anketa je anonimna, za izpolnjevanje boste porabili približno pet minut. Zbrane podatke bom obravnavala zaupno in analizirala na splošno, uporabljeni pa bodo le za pripravo te raziskovalne naloge. Hvala za sodelovanje.

1. Spol (označite):
 - Ženski
 - Moški
2. Poklic (napišite): _____
3. Kdaj ste nazadnje prebrali kakšen strip? (Označite.):
 - v tem mesecu
 - v tem letu
 - v zadnjih petih letih
 - po študiju
 - v osnovni šoli
 - v srednji šoli
 - med študijem

- ne spomnim se več
 - stripov nikoli nisem brala/bral
4. Zakaj berete stripe? (Označite. Možnih je več odgovorov.)
- Berem jih z otroki.
 - Ker so zanimivi.
 - Ker je to del mojega poklica.
 - Drugo: _____
5. Kakšno je vaše mnenje o stripih za otroke?
- Ne, otroke poneumljajo.
 - Mislim, da bi otroci/mladostniki morali brati samo prave knjige.
 - Otroke spodbujajo k branju.
 - Zdi se mi nesmiselni.
 - Vseeno mi je.
 - V redu je, če jih berejo, saj si tudi z njimi širijo besedni zaklad in spodbujajo domišljijo.
 - Drugo: _____
6. Ali mislite, da so stripi lahko koristni pripomočki pri učenju? (Označite.)
- Ne, učence samo zmedejo.
 - Da, tako si učenci lažje zapomnijo snov.
 - Da, če jih uporabimo za razlaganje književnih del.
 - Ne, zdi se mi nesmiselni.
 - Vseeno mi je.
 - Drugo: _____

Odgovorili ste na vsa vprašanja v tej anketi. Hvala za sodelovanje in vašo pomoč pri moji raziskovalni nalogi.